

*****

1
2769

MOLIÈRE:
TARTUFFE
(1669)

PÅ DANSK VED
JESPER KJÆR
(1989)

ODENSE TEATER
SÆSON 2001-2002

Læseprøve : 25.9.2001
Premiere : Turnépremiere : 19.11.2001
På Odense T : 17.1.2002 - 7.2.2002

Store scene 3

Moliere:
TARTUFFE

Fru Pernelle ..... Rita Angela
Orgon, Elmires mand ..... Henrik Weel
Elmire, Orgons kone ..... Betty Glosted
Damis, Orgons søn ..... Peder Dahlgaard
Mariane, Orgons datter og Valères elskede ..... Natali Vallespir Sand
Valère, Marianes elskede ..... Steffen Eriksen
Cléante, Orgons svoger ..... Eddie Karnil
Tartuffe, en skinhellig ..... Henrik Larsen
Dorine, Marianes kammerpige ..... Maria Wilton
Loyal, Pantefoged ..... William Rosenberg
Laurent ..... Jesper Bull Petersen
Flipote ..... Tanja Strøier Overgaard

Iscenesættelse : Vibeke Wrede

Scenografi : Louise Beck

Oversættelse : Jesper Kjær

Forestillingsleder :

Belyser :

Sufflør :

2/4-α
Kasper Hill

FØRSTE AKT

SCENE I
FRU PERNELLE, ELMIRE, MARIANE, CLÉANTE,
DAMIS,
DORIEN, FLIPOTE.

FRU PERNELLE
Kom, Flipote, jeg vil hjem, lad os komme afsted!

ELMIRE
Åh, De løber så stærkt, jeg kan knap følge med.

FRU PERNELLE
Gør Dem intet besvær, jeg kan selv finde ned
Jeg har slet ikke brug for Deres høflighed.

ELMIRE
Jeg følger Dem til dørs, det er klart, svigermor.
Hvorfor er Deres hast pluds'lig blevet så stor?

FRU PERNELLE
Jo, for nu må jeg bort fra den larm og ståhej
som bli'r ved og bli'r ved skønt den mishager mig.
Jeg blir modsagt i alt, jeg blir knap respekteret
og de råd som jeg gi'r, de bli'r groft negligeret.
Her er skrigen og skrål og evig sus og dus,
og alle råber op i dette galehus.

DORINE
Men hvis De ...

FRU PERNELLE
Frække tøs! Pas din egen gesjæft!
Af en ansat er du alt for rap i din kæft.
Og din tunge - den går som en kæp i et hjul.

DAMIS

Men så hør ...

FRU PERNELLE

Nej, min dreng, jeg har aldrig lagt skjul
 på hvad jeg tit har sagt til min søn, til din far,
 at du fra fødslen af var et drog og en nar,
 som år ud og år ind dine livskabte dage
 kun vil skaffe ham sorg og forvolde ham plage.

MARIANE

Jeg tror det ...

FRU PERNELLE

Jamen, Gud! Kan hun ligefrem tale?
 Hun som altid er bly og la'r andre befale?
 Hun, der fører sig frem som det stilleste vand!
 Jeg gruer for hvad hun i virk'ligheden kan.

ELMIRE

Nej, hør nu, svigermor ...

FRU PERNELLE

... Deres opførsel bli'r
 kun værre dag for dag, ja, jeg be'r De tilgi'r:
 Som godt eksempel er De ikke meget værd,
 den mor som nu er død, hun kunne styre her.
 Hans første hustru gik skam ikke rundt og stadsed'
 og majede sig ud eller ødsled' og fjased'!
 Den der ærer sin mand, hun pynter sig alene
 for ham, og uden guld, og kram og dyre stene.

CLÉANTE

Men, frue...

FRU PERNELLE

Hr. Cléante, De er hans kones bror.
 Jeg værdsætter Dem højt, og min respekt er stor.
 Men hvis jeg var min søn, ja, så bad jeg Dem om
 at holde Dem langt væk fra denne ejendom,
 for den filosofi som De altid har klar,
 bør anstændige folk virk'lig holde sig fra.
 Jeg si'r det lige ud: Jeg har aldrig lagt tvang
 på den mening jeg har, sådan er jeg engang.

DAMIS

At det glæder Tartuffe, den er tydelig nok.

FRU PERNELLE

Denne hellige mand i en gudeløs flok,
Åh, gid han dog blev hørt! Jeg kan bli'e så vred
når en tosse som du bare rakker ham ned.

DAMIS

Så'n en skinhellig nar! Skal jeg finde mig i
at han trænger sig ind med sit hustryanni?
Bestemmer over alt, så vi først skal ha' lov
hver gang nogen har tænkt sig at ha' det lidt sjov?

DORINE

Hvis man lytter til ham, som er så hellig selv,
så bli'r hver ting man gør jo nærmest kriminel.
Han kontrollerer alt med sin sure kritik.

FRU PERNELLE

Lad ham ransage alt! Hans kritik er unik.
Han vil føre jer ind på en vej som er sand.
Min søn skal få jer til at elske denne mand.

DAMIS

Men farmor må forstå: hverken far eller skyld
kan forandre at jeg ser den mand som en byld.
Ja, jeg hyklede selv hvis jeg svared Dem andet,
for hans hele manér er så rent ud forbandet,
I må ikke be' mig leve op til det krav,
så forudser jeg kun, det ender med et brag.

DORINE

Det er sikkert og vist, det forarger enhver
at se den idiot installere sig her,
denne tigger som knap, da han kom, havde sko
hvis klæders hele værd var en mark eller to,
skal gå sådan amok, stadig værre og værre,
gøre huset forkert og sig selv til dets herre.

FRU PERNELLE

Jo, tak siger jeg! Hvis han styred med fromhed
var det hus her snart frelst fra sin pjankede tomhed.

DORINE

Han er hellig og from, jo, tak, det tror nu De!
Men den fromhed, tror jeg, er ét stort hykleri.

FRU PERNELLE

Jeg bad dig holde kæft!

DORINE

Ja, til ham og hans tjener
har jeg tillid som til flok sultne hyæner.

FRU PERNELLE

For hvad tjeneren er kan jeg ikke stå inde,
men hans herre, det ved jeg, er ondskabens fjende.
Men I vil ham det ondt og I hader ham blot
fordi han taler sandt, og det ved I jo godt.
Når han hæver sin røst er det rettet mod synden;
det er himlen man hør' i hans kære forkynden.

DORINE

Så sig mig da hvorfor selv den mindste visit
i den senere tid kan få bragt ham så vidt,
at han tér sig som om han var lig' ved at dø?
Og kan himlen ha' ondt af at vi får besøg?
Ved I hvad jeg tror? (peger mod Elmire)
Sagt mellem os her i stuen,
ja, så tror jeg bestemt han er småvarm på fruén.

FRU PERNELLE

Ti dog stille, Dorine! Tror du han er alene
om at synes den strøm af besøg er til gene?
Den spektakel og støj, denne rullen og køren,
disse vogne som nu altid holder for døren
med lakej og med kusk og Gud véd med hvad mer,
gør en skrækkelig larm i det pæne kvarter.
Det kan være det kun er uskyldige skikke,
men der snakkes blandt folk, og det ynder jeg ikke.

CLÉANTE

Hva'? Men er De imod at vi mennesker snakker?
Tænk et liv uden ord, det var skønt. Jo, jeg takker.
Skulle sladder og snak, som de fleste vel kender
få mig til at slå op med de nærmeste venner?

Og, forresten, hvis De er imod at man taler:
 Tror De folk holder kæft, blot fordi De befaler?
 At folk bagtaler én må man finde sig i,
 jojo, man må se bort fra den slags kagleri
 og glæde sig ved det, man ikke får at høre,
 i al uskyldighed, så godt det la'r sig gøre.

DORINE

Vores nabo, Daphnée, med den vanskabte mand
 de vil gøre vor's hus så fordærvet de kan.
 Det er altid af dem der er skævest af vækst
 at vi andre får læst os den drøjeste tekst.
 Selv den ringeste fejl, nok så lille, bli'r plejet,
 de skal snart nok forstå at få svagheden drejet,
 at få bragt den omkring, sminket grim, lavet til,
 så den viser sig frem i den form som de vil.
 For når naboens fejl blæses op og forværres
 se, så håber de straks de har udslettet deres,
 ved at hænge lidt pynt på deres usle færden
 ja, så tror de, de selv avancerer i verden.
 de fordeler det tryk hvorunder de selv lider
 ved at sprede det ud til forskellige sider.

FRU PERNELLE

Det vrøvl du kommer med er så man kunne skringe.
 Men så nævn, hvis du kan, Fru Orantes'es lige.
 Hun er blottet for fejl og står himmelen nær,
 og har længe fordømt det der foregår her.

DORINE

Jeg er glad for at De netop nævner den dame,
 hun hører uden tvivl til blandt de monogame.
 Men hun gør kun en dyd af en tvingende nød.
 Hendes kyskhed har rod i et skrøbeligt kød.
 I sin ungdom, jotak, da var var hun villig nok,
 og det stadige mål for en sukkende flok.
 Først da blikket blev mat og da alderen kom
 og hun var blevet grim, ja, da sadled hun om,
 hun blev så from og viis, foragted' verdens synder.
 Et fortryllende slør over nedslidte ynder!
 Det er altid en havn for midaldrende kvinder,
 når de pludselig ser at elskerne forsvinder.
 Når ilden er brændt ud og trykket gået af gryden,
 er tiden kommet til at man slår sig på dyden.

Se, så bli'r man så from at man rigtig begynder
 at betragte enhver som en ryggesløs synder.
 Af kærlighed? Nej, nej! Af fromhed? Ak nej, næppe.
 Så svinger man med flid misundelige kæppe
 imod alt som er ungt og er bedre i stand
 til at nyde den lyst, som man ikke selv kan.

FRU PERNELLE

(til Elmire)

Svigerdatter, det vås, er det dét I vil høre?
 De synes det er skønt, hun plaprer i én køre?
 Jeg kan holde min mund mens hun dér ta'r på vej,
 nej, nu kræver jeg skam at man lytter til mig.
 Min søn, han har kun gjort hvad han der var allerbedst
 da han gjorde Tartuffe til sin kæreste gæst,
 denne mand der er sendt jer for sjælenes helse,
 for at dette her hus kan berede sin frelse,
 som I vildledte får burde agte og hædre,
 som vil slå jeres sjæl for at gøre den bedre.
 Det er djævelens værk, alt det tossede fjas,
 soireer og hvad det nu hedder, det stads,
 hvor man spilder sin tid med at ævle og snakke,
 hvor man straks uden skam eller blu ta'r til takke
 med en usandhed, sagt af den første den bedste,
 når den blot er i stand til at skade ens næste,
 hvor der hviskes om kap, og bli'r mumlet og skumlet
 så ens hoved til sidst bli'r aldeles fortunlet!
 Hvor man tror på hvert ord, selv de allermest klæge,
 som han sagde engang, vores glimrende læge:
 "Dette pladder gi'r dem deres eneste pirring.
 Ja, det hele er én babylonisk forvirring!"
 Med hensyn til Tartuffe, så er de ting der piner ...

(peger på Cléante)

Se nu den herre dér, nu står han bar'og griner!
 Vil De le kan De gå til en anden bajads!
 Min svigerdatter, her har jeg vist ikke plads.
 Jeg har sagt mer' end nok. Og før jeg atter kom
 og præked' sandhed her, skulle vejret slå om.

(giver Flipote en ørefigen)

Flipote, din dumme tøs! Lad vær' og sid og gab!
 Og let din dovne krop! Og luk den dumme flab!
 Lad os så komme hjem!

SCENE II
CLÉANTE, DORINE

CLÉANTE

Jeg tror jeg venter lidt,
Den gamle dame dér gør mig fuldstændig svedt.
Min hovedpine ...

DORINE

Ha! "Den gamle" siger De?
Det havde Fru Pernelle vist ikke kunnet li',
så havde hun fortalt, at hun var langt fra død,
og vist at den kamin er stadig fuld af glød.

CLÉANTE

Det var jo ingenting. Hun var nær eksploderet.
Jo, hende har Tartuffe sandelig onduleret.

DORINE

Ja, er moderen slem, så er sønnen dog værre.
Når Orgon kommer hjem, vil De se det, min herre.
I den forrige krig var han tapper soldat,
og han kæmped' med mod for sin konge, sin stat.
Men så kommer Tartuffe og fordrejer hans sind
og nu ved han i dag hverken ud eller ind.
Han elsker denne mand og kalder ham en bror,
ja, han glemmer sågar både hustru og mor,
og han følger hans råd li'så from som et lam,
i hver eneste sag må han lytte til ham.
Han behandler Tartuffe som sin lille veninde,
gi'r ham trykkys og klap som en hel elskerinde.
Og den gode Tartuffe lever fedt i hans hjem
på den fornemste plads kan han spise for fem.
Kun det bedste af alt, kun de fineste vine
Når han ræber sig højt, si'r Orgon: "Gud velsigne!"
Han er ganske fortabt, han er er helt i hans magt.
Han citerer hvert ord denne helgen har sagt.
Alt hvad Tartuffe har gjort er for ham et mirakel,
Den Tartuffe er for ham som et fuldendt orakel.
Og Tartuffe kan sit kram, jo, han meler sin kage,
ved at byde ham alt som han mærker vil smage.
Uanset hvad vi gør, er det hele en jammer,

og hans strenge moral, den slår ned som en hammer.
 Og hans tjener, jotak, den slyngel til Laurent,
 han synger bare med på den selvsamme sang,
 ruller øjnene rundt, ta'r os grundigt i skole
 for de bånd og den pynt vi syr på vores kjole.
 Da han så' her i går at et strømpebånd lå
 i en Bibel, ja, så blev han fuldstændig blå,
 slog korsets tegn og skreg: "Det er helvedes nykker
 at blande Herrens ord med selve djævlens smykker!"

SCENE III

ELMIRE, MARIANNE, DAMIS, CLÉANTE, DORINE

ELMIRE

Du kan prise dit held, du var ikke til stede
 ved den præken hun holdt os til afsked dernede.
 Men nu kommer min mand. Jeg tror helst jeg vil gå
 før han kommer herind, og vente ovenpå.

CLÉANTE

Jamen, så bli'r jeg her; det er relativt nemt.
 Jeg si'r bare goddag, det er ikke så slemt.

DAMIS

(til Cléante)

Læg et ord ind for mig om min søsters parti,
 som jeg frygter Tartuffe lægger hindringer i,
 ved at presse min far til at svinge sit løfte.
 Det angår også mig, så den sag må De drøfte.
 Min søster er bestemt, som De ved, for Valère,
 hvis søster er mig selv så uendelig kær.
 Og hvis nu han ...

DORINE

Orgon! ...

SCENE IV
ORGON, CLÉANTE, DORINE

ORGON

Ih, god dag, kære ven!

CLÉANTE

Jeg skulle netop gå. Velkommen hjem igen.
Hvordan ser høsten ud? Bli'r den lille eller stor?

ORGON

Åh, Dorine ... tilgiv det er kun ganske få ord.
Men De ved, kære ven, at man aldrig er rolig
før man hører hvordan det står til i ens bolig.
Lad mig høre, fortæl mig om stort og om småt.
Hvordan står alting til? Er alting gået godt?

DORINE

Fru Elmire hun var syg, havde feber i blodet,
det startede i går, hvor hun fik ondt i ho'det.

ORGON

Og Tartuffe?

DORINE

Hr. Tartuffe? Han lider ingen nød,
er både frisk og sund og dejlig hvid og rød.

ORGON

Den stakkels mand.

DORINE

I går, ved bordet, hvor hun led!
af al den gode mad ku' hun få intet ned.
Hovedpinen var slem, den værste nogensinde ...

ORGON

Og Tartuffe?

DORINE

Spiste godt, lige over for hende.
Først fik han agerhøns. Der klarede han to,
derefter tog han fem skiver steg af en ko.

ORGON

Den stakkels mand.

DORINE

Så lå hun natten lang og døjed.
Først kold, så feberhed, fik ikke lukket øjet
fik ikke sovet mer' end højst et kvart minut.
Vi sad ved hendes seng og våged' uafbrudt.

ORGON

Og Tartuffe?

DORINE

Han var træt efter måltidets møje
fra bordet gik han straks til den ventende køje
og faldt om som en stud på det nystrøgne lagen
og vågned først da det var langt op ad dagen.

ORGON

Den stakkels mand.

DORINE

Til sidst, da vi frygted en skade,
blev fru'en overtalt og lod sig årelade.
Det hjalp da også straks at hun misted' lidt blod.

ORGON

Og Tartuffe?

DORINE

Han stod op, og hans tilstand var god.
For at styrke sin krop og få blodet genskabt,
som min syge Madame samme nat havde tabt,
drak han fire glas vin, ja, vel nærmest en flaske.

ORGON

Den stakkels mand.

DORINE

Og nu er de begge to raske.
Men fru'en venter mig. Jeg skal nok gi' besked
om hvordan De tog del i den smerte hun led.

SCENE V
ORGON, CLÉANTE

CLÉANTE

De er komplet til grin. Det må De da ku' se.
Men hvem har også før hørt magen til idé?
Jeg håber ikke, De bli'r endnu mer' konfus,
men jeg har aldrig set et så forvirret hus.
Hvordan kan De dog la' en vildfremmed mand
forblænde Dem totalt, charmere Dem sådan,
at De først gi'r ham alt, både hæder og ære,
og dernæst går så vidt...

ORGON

Nej, hør stop nu, min kære!
Der taler De om én De knap nok kender til.

CLÉANTE

Ja, jeg kender ham knap, hvis De endelig vil.
Men alle kan da se, og det er synd og skam ...

ORGON

Åh, De blev ellevild, hvis blot De kendte ham,
og han bragte Dem snart til henrykkelsens rand;
det er en mand som - åh - en mand, kort sagt en mand.
Man får fred i sit sind når man følger hans færden
og så ser man med hån på den syndige verden.
Når jeg lytter til ham, blir jeg til en helt anden,
så foragter jeg alt og ser klart med forstanden.
Han befrier min sjæl for ethvert føleri,
jeg kan miste min mor, kone, dem jeg kan li',
og det rører mig ikke det mindste, på ære.

CLÉANTE

Ah? Næstekærlighed? Det kalder jeg en lære.

ORGON

Åh, hvis De havde set hvor vi gjorde bekendtskab,
så viste De Tartuffe sikkert selvsamme venskab.
I kirken traf jeg ham! På begge sine knæ
lå han daglig og bad, det uskyldige kræ.
Lige over for mig! Og de fromme blandt vrimlen,
de beundred hans ild og hans bønner til himlen,
når han udstødte suk, når han vanded' og vred sig
og kyssed' kirkens gulv, mens han kasted og smed sig.
Da jeg gik fra min bøn var han ude før mig,
rakte vievand frem, som en hjælp på min vej.
Og hans tjener Laurent informerede mig om
mandens fromhed, hans navn, samt hans nød og fattigdom.
Nå, så gav jeg ham lidt, men han ville kun tage,
tænk, det halve deraf, han gav resten tilbage.
"Alt for stor", fik han stammet med ydmyge blikke,
"alt for stor er den skærv, jeg fortjener den ikke!"
Og så lod han mig se på hvorledes han gik,
til de fattige, gav dem den skærv som han fik. - - -
Så tog han, Gud ske lov, da mit hus til sin bolig,
og lige siden da, så lykkes alt utrolig.
Han blander sig i alt med en iver, en tone!
Jeg ser han ta'r sig varmt og særligt af min kone
han værner mig mod dem, som godt vil gøre kur
mer' skinsyg end mig selv, tænk, han bli'r mere sur!
Vil De tro, han ser synd i de mindste bagateller,
og bebrejder sig selv så han skælder og smælder?
Selv en småting er nok til at krænke ham drøjt!
Ja, han kom her en dag og beklaged sig højt
fordi han havde dræbt, tænk, en loppe som sad
og plaged ham slemt med sit stik mens han bad.

CLÉANTE

Nu ser jeg: De er gal! Det er den dom jeg fælder.
Ja, ellers gør De nar, med det De dér fortæller.
Og så er det en spøg. Det er ikke min smag ...

ORGON

Ja, der hører man straks, Deres tro er for svag.
Det er fritænkeri, jeg har sagt Dem det tit.
De skal ta' Dem i agt, før det kommer så vidt,
at De roder Dem ind i en sag af de gale.

CLÉANTE

Der har vi den igen, den sædvanlige tale!
 Man skal helst være blind, for hvis ikke, så: Vel!
 Det er fritænkeri hvis man bare kan se,
 man er svag i sin tro hvis man ikke har plads
 i sin tanke og sjæl for en hyklersk bajads.
 De rynker Deres bryn, men jeg står ved mit ord.
 Jeg ved at himlen ser hvad jeg inderst inde tror.
 Og af en falsk profet la'r jeg mig ikke vælte.
 Der findes ægte mod. Der findes falske helte.
 Det sande heltetmod, som når sit stolte mål,
 det findes aldrig dér hvor der er højest skrål.
 Begrebet ægte tro, det tror jeg bedre passer
 på den der lever tyst, end den der skær' grimasser.
 Har De slet ikke gjort Dem nogen spekulation
 over sandt hykleri og falsk religion?
 Når en maske for Dem blir et menneskes væsen,
 så snyder De Dem selv, De la'r Dem ta' ved næsen.
 Når De godta'r en list som det ærligste spil,
 så tror De surrogat for det ægte slår til.
 De vurderer en mand ved et blik på hans skygge
 ta'r den falskeste mønt for det ægteste stykke.
 Det man ser af en mand er den ydre statur,
 det er sjældent man ser vores sande natur.
 Fornuften har sat hegn om den men'skelige ånd,
 og enhver stræber mod at få sprængt disse bånd.
 Men de ædleste mål, dem fordrejer vi tit:
 ved at stræbe for højt, kan man stræbe for vidt.
 Lad det her være sagt som et ord mellem venner.

ORGON

Ja, kun De har forstand, er en menneskekender.
 hvert problem bør betros til Deres viden og kløgt,
 De har løsningen klar, hvor vi andre har søgt.
 Og denne jord var kun et galehus til dato
 men De, hr. svoger, blev dens orakel, dens Cato.

CLÉANTE

Jeg har ikke patent på alverdens vid og kløgt,
 og ingen løsning på hvad tænkere har søgt.
 Jeg har sagt jeg kan se, og jeg ved at jeg kan,
 om en mands karakter er hyklet eller sand.
 Ja, jeg ved ingen helt, mere værdig til pris

end en virkelig from og en troende viis,
 der findes ingenting, som jeg elsker og agter
 som en brændende tro på de styrende magter.
 Men der er ingenting jeg foragter og hader
 som en skinhellig sjuft, der med falske facader
 på den klammeste vis demonstrerer sin dyd,
 kritiserer os groft i gebærder og lyd
 kun bebrejder os alt, efter skummel beregning,
 så de helligste ting får en sygelig drejning.
 Åh, disse folk som tror der er noget at hente
 når man sætter sin dyd og sin fromhed på rente,
 som køber renommé og får det etableret
 ved en iver, en tro, som er falsk, affekteret;
 disse folk får succes, skaber, blottet for ære,
 ad en himmelvendt vej en jordisk karriere.
 De nyder verdslig gunst, mens de råber: Forsag!
 og præker ensomhed ved hoffets drikkelag.
 Disse folk som så kækt, uden fare, tør vove
 at leve ryggesløst, uden tro, uden love,
 som kan styrte en mand, fordi de kan belægge
 deres gerning med ord under fromhedens dække;
 det er farligt fordi deres frelste manerer
 bruger våben mod os som vi dybt respekterer
 deres lidenskab bli'r så beundret af vrимlen,
 da de svinger et sværd de har vristet fra himlen.
 Ak, der er nok af dem, som er hule og tomme,
 men man skelner dem let fra de virkelig fromme,
 hvis sjæl er præget dybt af et andagtens stempel,
 som kan tjene vor tid til prisværdigt eksempel.
 Se blot på Ariston, se blot på Périandre,
 Oronte, Alcidamas, og alle de andre.
 Nej, på gade og torv ser man ingen af dem
 prale højt med sin dyd eller føre sig frem.
 med en selvros der kun falder andre besværlig.
 Deres fremfærd er mild, li'så venlig som ærlig;
 De går ikke omkring og bebrejder os blodigt
 den mindste lille fejl, det finder de hovmodigt.
 De la'r andre om det der kan såre og krænke,
 ved eksemplernes magt får de os til at tænke.
 Tror De nogen af dem skuer hunden på håret?
 Nej, for dommerens hverv er dem ikke beskåret.
 Leve dydigt og fromt, det er alt hvad de vil,
 uden nogen slags løgn og komediespil.
 Selve synden, jo den vil de gerne fordrive,

men den syndende selv vil de hel're tilgive.
 De råber ikke op: Forsag! Ve dig! Skælv! -
 og tjerner himlens sag mer end himmelen selv.
 Se, det er mine folk, se, sådan skal man være.
 Det er dem man kan ta' som eksempel og lære.
 Men nu denne Tartuffe, han er ikke blandt dem.
 Det'r muligt De tror ham. Men pas på, han er slem.
 Såd'n et blålys som ham, er det dét De vil ha'?

ORGON

Hr. svoger, sig mig så om De er færdig.

CLÉANTE

Ja.

ORGON

Deres tjener!

(Vil gå)

CLÉANTE

Åh, hør, jeg fik ikke fortalt ...

Det var slet ikke det vores samtale gjaldt
 De har lovet Valère Deres datter bestemt.

ORGON

Ja.

CLÉANTE

Og fastsat en dag. Det har De næppe glemt.

ORGON

Nej.

CLÉANTE

Men brylluppet? Nå? Skal jeg tro De vil svigte?

ORGON

De kan tro hvad De vil.

CLÉANTE

Har De andet i sigte?

ORGON

Måske!

CLÉANTE

Hvad siger De? Og Deres givne ord?

ORGON

Jeg gav det ord jeg gav.

CLÉANTE

Efter alt hvad jeg tror,
kan De næppe ha' grund til at skifte parti.

ORGON

Nej, man tror hvad man vil.

CLÉANTE

Hvilket ordkløveri!
Jeg er bedt af Valère om at spørge Dem ud.

ORGON

Gud velsigne hans sjæl.

CLÉANTE

Lad mig bringe ham bud.

ORGON

Ih, ja, hvilket De vil.

CLÉANTE

Men så lad mig dog høre
hvilke planer De har.

ORGON

Ak, alene at gøre
alt hvad himmelen vil.

CLÉANTE

Jeg be'r Dem svare mig!
Vil De holde det ord som De gav eller ej?

ORGON

Farvel!

CLÉANTE

Jeg frygter for de unges kærlighed.
Jeg må finde Valère, og fortælle hvad jeg ved.

ANDEN AKT

SCENE I

ORGON. MARIANE

ORGON

Mariane!

MARIANE

Ja, far.

ORGON

Kom her hen, er du rar?

Vi skal tale vi to.

MARIANE

(Til Orgon, som ser ind i et skab)

Men hvad søger du, far?

ORGON

Dette sted er som skabt til at lure, min pige!
Hvis nu én lytted med på de ord jeg vil sige.
Det var derfor jeg først ville kigge derind.
Nå, så hør her, du har jo et føjeligt sind,
Mariane, mit barn, og det ved du jeg priser.

MARIANE

Jeg er inderlig rørt ved den godhed De viser.

ORGON

Du svarer kønt, mit barn, forfølg blot den idé
at du bøjer dig smukt, så min vilje kan ske..

MARIANE

Det har jeg altid følt ville klæde mig bedst.

ORGON

Godt, hvad synes du, barn, om Tartuffe, vores gæst?

MARIANE

Hvem? Jeg?

ORGON

Ja, du! Lad se hvad du svarer dertil?

MARIANE

Jeg svarer, kære far, hvad du allerhelst vil.

(her træder Dorine ind)

ORGON

Ja, der taler du klogt! Nå, så sig mig at du skatter ham uendelig højt for hans dyder, min datter! At du elsker ham højt, at du nok kunne lide at se ham, ved mit valg, som din mand ved din side. Nå?

(Mariane træder et skridt tilbage)

MARIANE

Nå?

ORGON

Hvad så?

MARIANE

Hva'?

ORGON

Svar!

MARIANE

(træder et skridt tilbage)
Men jeg kan ikke fatte...

ORGON

Hvad si'r du? Hva' beha'r?

MARIANE

Hvem er det jeg skal skatte
og skal elske så højt at jeg nok kunne lide
at se ham, ved dit valg, som min mand ved min side!

ORGON

Tartuffe.

MARIANE

Tartuffe? Nej, nej. Den tanke er klam.
Men hvorfor vil du ha' jeg skal lyve om ham?

ORGON

Jeg vil ha' det er sandt, ligemeget hvordan!
Jeg forlanger, mit barn, du skal ta' ham til mand.

MARIANE

Du forlanger at jeg skal...

ORGON

Ja, det er min vilje,
at knytte gennem dig Tartuffe til vor familie.
Han skal være din mand! Den sympati du har,
for ham som du har sagt...

SCENE II

DORINE, ORGON, MARIANE

ORGON

Hvor kommer du nu fra?
Du er drevet herind af din nysgerrighed,
for at lytte, min tøs; for at få en besked.

DORINE

Jeg er noget i tvivl om det kun er et rygte
eller bare er røg fra en sodende lygte,
Men jeg antog det straks for en snak som var tom,
Da jeg hørte at De har lagt planerne om
for frøknens ægteskab!

ORGON
Er det utroligt da?

DORINE
At man skal tro på det, vil De vel næppe ha'?

ORGON
Jeg har midler der nok skal få dig til at tro.

DORINE
Åh, en vittighed? Tak. Den var virkelig go'.

ORGON
Jeg fortæller dig kun hvad der snarlig vil ske.

DORINE
Vissevasse.

ORGON
(til sin datter)
Mit barn, du skal få det at se.

DORINE
(til Mariane)
Tro ikke Deres far. Jeg kan mærke han spøger.

ORGON
(til Dorine)
Dorine, jeg har sagt ...

DORINE
Hvordan De end forsøger,
er der ingen der tror ...

ORGON
Nej, nu bli'r jeg vred.

DORINE
Godt, vi tror Dem. Det står De Dem ringere ved.
Men, herre, kan en mand med Deres år på bagen
og med det store skæg som vokser Dem om hagen
da være tosset nok...

ORGON

Nej, hør nu lige her,
 du bli'r i dette hus snart lovlig familiær.
 Og det mishager mig. Jeg må snart sige stop!

DORINE

Så ta'r vi den med ro, vi farer ikke op.
 Folk vil le sig ihjel af de planer De har:
 Deres datter bestemt for en skinhellig nar?
 I den mand er en helt anden kærlighed vakt.
 Og hvad tjener De selv på en sådan kontrakt?
 Hvilken tænkelig grund har De til at spilde
 Deres guld på en pjalt...?

ORGON

Vil du straks tie stille!
 Hvis han mangler, så er det en mangel der klæder,
 og en armod som hans kan man bære med hæder,
 for den løfter ham højt over den der har mønt,
 han har frigjort sig helt fra den verdslige pynt
 Han har mistet sit hus og sat formuen til
 for det himmelske mål. Det er kun det han vil.
 Jeg betaler hans gæld, jeg vil hjælpe min ven
 til at vinde sit gods, sine midler igen,
 til at komme på ny til sit len og sit land,
 for, så fattig han er, er han af fornem stand.

DORINE

Ja, det siger han jo. Men den stemmer kun dårligt
 den forfængelighed, hvis han tænker alvorligt
 på sin himmel, sin gud. Er man virkelig from,
 så anser man en rang og dens titel for tom.
 Og den ydmyge sjæl, den hellige person,
 han vil vende sig bort fra enhver ambition.
 Hvorfor så prale a'et? ... Lad os se bort fra standen
 jeg kan se De bli'r vred, lad os tale om manden,
 Har De besluttet Dem, bekymringsløst, i blinde
 at gi' en mand som ham et pigebarn som hende?
 Er det sømmelighed? Mon De slet ikke ænsrer
 hvad en bommert som den kan få for konsekvenser?

Jeg si'r: en piges dyd bli'r altid sat på spil
 hvis ikke hun får lov til at få hvem hun vil
 og pigens ærbarhed i hendes ægtestand
 er helt afhængig af hvem pigen får til mand.
 Når først manden har bedt om at blive til spot,
 så står jeg inde for at det sjældent går godt.
 Troskab mod visse mænd er mig næsten som gåder,
 når samme visse mænd er skabt på visse måder.
 Den datter der gi's bort til én som hun hader,
 kan skylde hver synd hun begår på sin fader,
 så betænk at De slår ind på en farefuld vej.

ORGON

Jeg skal åbenbart kun ta' ved lære af dig!

DORINE

Ja, pas De bare på, De lytter og er vågen.

ORGON

Det der er ikke sjovt. Hun taler helt i tågen.
 Min datter, jeg ved bedst hvad der er godt for dig.
 At du sku' ha' Valere, det løfte afgav jeg.
 Men jeg tog fejl af ham; hans lidenskab for spil,
 er ikke nogen dyd, det står nok ringe til
 med troen, og han er vist ingen kirkens ven

DORINE

Skal han gå kun derhen når De selv går derhen?
 Som den der kun vil ses og råber højt tillige?

ORGON

Jeg har slet ikke spurgt om din mening, min pige!
 Men Tartuffe derimod, han er ven med sin gud,
 han er rig i sin tro, slår de rigeste ud,
 og det forhold hvori du fra nu af skal træde
 vil som sænke dit liv ned i sødhed og glæde;
 I skal leve, I to, i henrykkelsens luer,
 åh, som rigtige børn, som to kurrende duer,
 og der er ingenting du ikke får ham til,
 du kan gøre med ham, lig' præcis hvad du vil.

DORINE

Hun vil snart gør' ham til både hanrej og nar.

ORGON

Hvad si'r du?

DORINE

Jeg si'r blot: med de evner han har,
må den dyd hun har med sikkert snart gi' fortabt
og fortrække for det hvortil manden er skabt.

ORGON

Vil du så holde op med at afbryde mig,
og blande dig i alt som ikke angår dig!

DORINE

(hun afbryder ham hver gang han vender sig om
for at tale til sin datter)
Det er kun Herrens vej, der ligger mig på sinde.

ORGON

Tusind tak, siger jeg. Vær så god og hold inde!

DORINE

Når nu man elsker Dem ...

ORGON

Det vil jeg ikke ha'!

DORINE

Ja, så er det på trods, men jeg elsker endda.

ORGON

Årh...

DORINE

Jo, det går mig på at De bliver til grin
Deres ære og agt er trods alt også min.

ORGON

Hør, du taler endnu!

DORINE

Ja, det må ikke ske,
De må bringes med magt fra så vild en idé.

ORGON

Vil du tie, din snog, du er giftig og led.

DORINE

De er hellig og dog kan De blive så vred?

ORGON

Det er klart. Dine ord provokerer min galde.
Lad os ta' den med ro. Hold mund, din rappenskralde.

DORINE

Så holder jeg min mund, men tænker hvad jeg vil.

ORGON

Ja, tænk kun hvad du vil, men bland dig én gang til,
så skal jeg ... Nok om det! (vender sig mod sin datter)
En klog far arrangerer
og jeg har tænkt mig om...

DORINE

Jeg tror jeg eksploderer
hvis jeg skal holde kæft.

(hun tier da han vender hovedet)

ORGON

Ganske vist er vor gæst
ikke modebevidst ...

DORINE

Han er skabt som en hest!

ORGON

Hvis hans ydre statur ikke falder i smag
vil hans indre, hans dyd...

DORINE

... Ja, så får hun sin sag!

(Orgon stiller sig foran hende og betragter hende med
korslagte arme)

Det sku' lig' være mig, som man tvang til at ta'
en mand jeg havde sagt jeg ikke ville ha'
ja, så sku' han snart få at føle hvordan
en kone kan ta' hævn for en påtvungen mand.

ORGON

Du blæser på mit ord? Her i mit eget hjem?

DORINE

Hvad brokker De Dem for? Jeg taler ikk' til Dem.

ORGON

Hvem taler du så til?

DORINE

Jeg taler til mig selv.

ORGON

Men jeg véd at du er og forbli'r en rebel
Hvis du siger et ord, får du én af min hånd

(Han stiller sig i positur til at give hende en ørefigen,
og ved hvert ord han siger til sin datter, vender han om
for at se på Dorine, der står ret og ned uden at sige
et ord)

Du bør knytte, mit barn, dette omtalte bånd ...
Du må tro på at ham .... jeg har valgt og vil gi' dig...
nå, så tal til dig selv!

DORINE

Jeg har intet at si' mig.

ORGON

Åh, blot et lille ord!

DORINE

Jeg vil helst være stum.

ORGON

Jeg er klar med en flad!

DORINE

Tænk, han tror jeg er dum!

ORGON

(til sin datter)

Du bør lyde mit ord, ja, nu si'r jeg det atter,
acceptere mit valg som en fjøelig datter.

DORINE

(løber)

Ja, jeg råber hurra for en brudgom som denne.

(Orgon slår ud efter hende, men fejler)

ORGON

Det er den rene pest, dette selskab med hende,
hvis det her sker igen, bli'r jeg simpelthen dårlig.
Jeg orker ikke mer. Den sag er for alvorlig.
Hendes uvorne snak får mig helt til at svede.
Jeg må trække lidt luft og få dæmpet min vrede.

SCENE III

MARIANE, DORINE

DORINE

Nå, min frøken, spyt ud! Har De mistet forstanden?
Er det Dem eller mig der bli'r truet med manden?
Er De fuldstændig stum? Jeg har aldrig hørt mage!
Vil De uden protest la' Dem pine og plage?

MARIANE

Hvad kan jeg stille op når min far vil diktere?

DORINE

De skal svare ham straks at De må protestere.

MARIANE

Hvordan?

DORINE

Sig, det er Dem som det drejer sig om,
at De selv, ikke han, skal vælge Deres gom.
Det må da være Dem der skal elske personen;
hvis det skal være Dem der får rollen som konen.
Hvis han elsker Tartuffe, har De intet imod
at han ægter ham straks, bevares, værsgod.

MARIANE

Men en far har jo ret, blot i kraft af sin magt
så min mening om det, den er svær at få sagt.

DORINE

Har De givet Valère Deres ja eller nej?
Og elsker De ham, svar, eller gør De det ej?

MARIANE

Dette spørgsmål, Dorine, er dig slet ikke værdigt,
når du taler sådan er det dybt uretfærdigt.
Hvad jeg føler for ham har jeg sagt dig så tit!
Min kærlighed til ham, ved du godt, rækker vidt!

DORINE

Ved jeg om det er sandt, de ord fra Deres mund,
om det De siger nu, bli'r sagt af hjertens grund?

MARIANE

Din tvivl er hård, Dorine, og ganske ufortjent.
At jeg holder af ham har jeg ofte bekendt.

DORINE

Så elsker De ham da?

MARIANE

Ja, brændende.

DORINE

Javel.

Og Valère? Er mon han li'så varm som De selv?

MARIANE

Det er jeg sikker på.

DORINE

Og I ku' begge to
holde bryllup ret snart?

MARIANE

Ih, ja, det kan du tro.

DORINE

Men nu Tartuffe? Har I lagt planer mod den plage?

MARIANE

Hvis nogen tvinger mig, så ta'r jeg mig af dage.

DORINE

Åh, ja, rigtigt! Ja, det hører med til systemet,
er man først i sin grav er man fri for problemet.
Jo, det middel er godt, jeg kan blive besat,
når det svar som jeg får er så plumpt og så plat.

MARIANE

Men hvad er der, Dorine, jeg ku' godt li' at vide
om du slet ingen trøst har til folk der må lide?

DORINE

Den der kommer med vrøvl kan jeg ikke stå bi,
eller mister sit mod, eller opgi'r som De.

MARIANE

Du ved jeg er så svag. Hvad sætter jeg i værk?

DORINE

Når man elsker som De må man gøre sig stærk.

MARIANE

Hov, min troskab er stærk! Har jeg svigtet Valère?
Nej, han må gå til far; han må sikre sig her.

DORINE

Ha! Sikre sig? Hos hvem? Hos den hvis skøre hoved,
fordrejet af Tartuffe, har brudt hvad han har lovet,
og svigtet uden skam hvert et ord, der stod fast?
Nej! Hvorfor skal Valère dog lægges det til last?

MARIANE

Skal jeg skribe mit nej? Råbe op med foragt?
Skal jeg røbe hvordan lidenskaben har magt?
Skal jeg skamløst for ham, for Valère, som jeg skatter,
helt se bort fra min dyd, mine pligter som datter.
Skal alverden da se denne ild i mit bryst...

DORINE

Nej, såmænd skal den ej! Jeg forstår De har lyst
til at ægte Tartuffe! Og, læg fra eller til,
hvorfor ikke! Jovist! Lad det gå som De vil!
Hvis det gik over styr, uhada, det var det pinligt,
for partiet i sig selv er jo ganske fortrinligt.
Men Tartuffe! Nej, min Gud! Har De rigtig forstået?
Det er selve Tartuffe som bli'r Dem foreslået!
En mand som ikke let la'r sig tage ved næsen.
en mand som - åh - som har det mest udsøgte væsen!
Bare tænk på hans dyd, den er kronen på værket.
På hans stand og hans krop? Har De rigtig bemærket
hvor hans øre er rødt, hvor hans kind står i brand!
Jo, lyksalig er den, der får sådan en mand!

MARIANE

Åh, min Gud!

DORINE

Tænk Dem gift - hvilken lykkelig tanke --
med så dejlig en mand! Hvor dit hjerte må banke!

MARIANE

Hold så op med din spot, jeg får ikke en chance,
find hel're på et råd mod denne alliance.
Jeg vil lytte til alt, bare giv mig et svar.

DORINE

Nej, min frøken, et barn skal kun lyde sin far.
 Hun skal tie og kønt sige tak for hans plan,
 om så den som hun får er en ren bavian.
 Ta' De hjem til hans by, der på leder og kanter
 er ganske proppet fuld af hans onkler og tanter,
 De skal gøre visit, De må pænt konversere
 byens øverste top, deres venner med flere.
 Borgmesterfruen først og siden fogdens kone,
 der siger pænt goddag i den nådigste tone,
 ja, byder Dem en plads ved sin ærede side.
 Men spasen kommer først, når ved karnevalstide
 De fører baller op til til det store orkester,
 to sækkepiber, tænk! Imens et væld af gæster
 og Deres bavian ...

MARIANE

...oh, jeg kvæles af gråd!
 Du må hjælpe mig nu, så giv mig dog det råd!

DORINE

Frøkenen ønsker?

MARIANE

Dorine! Sig frem! Jeg ved du kan!

DORINE

Nej, frøken, Deres straf skal bestå i den mand.

MARIANE

Så hør dog på mig ...

DORINE

Nej!

MARIANE

Jeg skal uden at nøle...

DORINE

Tartuffe bli'r Deres mand, det skal De få at føle.

MARIANE

Ak, Dorine, du ved godt at jeg kun vil regeres
 af dig og...

DORINE

Det er slut, De skal tartufficeres.

MARIANE

Ud(e)mærket, vil du ikke la' dig forbarme
 så kaster jeg mig ud i fortvivlelsens arme!
 Det skal være min hjælp og skal give mig trøst
 mod den kummer og kval som jeg bær' i mit bryst.
 (hun vil gå)

DORINE

Nåå, godt ord igen! Det var ikke så slemt.
 Jeg skal nok gribe ind, lad det så være glemmt.

MARIANE

Skal jeg ægte Tartuffe er jeg tvunget af nøden,
 jeg har sagt det, Dorine, jeg går hel're i døden.

DORINE

Tænk nu ikke på det. Med en smule besvær
 kan man hindre den plan... Nå, der kommer Valère.

SCENE IV

VALERE, MARIANE DORINE

VALERE

Er det virkelig sandt? Jeg er faldet fra skyen
 ved et rygte som jeg fik fortalt ud' i byen

MARIANE

Om hvilket?

VALERE

Om Tartuffe! At De ægter ham?

MARIANE

Ja!

Det er min far, Valère, det er no'd han vil ha'.

VALERE

Deres far? Hvorfor det?

MARIANE

Han har helt slået om.
Jeg skal ægte Tartuffe. Han har afsagt sin dom.

VALERE

Åh, en spøg?

MARIANE

Sa' De spøg? Han var netop herinde
og erklæred' den sag lå ham meget på sinde.

VALERE

Jamen, frøken, De selv? Hvilke ønsker har De?
Jeg må vide det!

MARIANE

Ak!

VALERE

Tak, det svar kan jeg li'.
Er De rådvild?

MARIANE

Ja.

VALERE

Ja?

MARIANE

Hvad råder De mig til?

VALERE

Til at tage den mand som Deres fader vil.

MARIANE

Og det råder De?

VALERE

Ja.

MARIANE
Er det alvor?

VALERE
Jaja.
Dette valg er perfekt, sådan et bør man ta'!

MARIANE
Jeg følger Deres råd! Deres omsorg er smuk!

VALERE
Åh, De følger det vist uden ret mange suk

MARIANE
Ih, ja, lige så let som De selv fik det frem.

VALERE
Jeg? Jeg sagde det kun for at behage Dem.

MARIANE
Og jeg? Jeg lyder blindt, til Deres velbehag.

VALERE
Det var var altså bedrag når De sagde, De ville
altid elske...

MARIANE
Tilgiv, Lad os helst tie stille!
Det var tydeligt nok. "Hvad råder De mig til?"
"Til at tage den mand som Deres fader vil!"
Og nu svarer jeg så at det gavnlige råd,
som De gav mig så let, det skal blive til dåd.

VALERE
Såh? Er skylden nu min? Bad De ikke om svar?
Jeg var langt, langt bagud for de planer De har.
Og det påskud De gi'r mig er virk'lig for tydeligt
og et brud mellem os ikke mindre modbydeligt.

MARIANE
De har fuldstændig ret.

VALERE

Ak, det har aldrig været
den sande kærlighed Deres hjerte har nærret.

MARIANE

Nej, det har De jo lov til at bilde Dem ind.

VALERE

Jeg ved jeg har lov, men det rager mig en pind,
og jeg finder nok én jeg kan trøste mig ved.
Jeg ved der er én jeg kan gifte mig med.

MARIANE

Det tror jeg gerne på. Jeg betvivler slet ikke
Deres evne som...

VALERE

Åh, lad nu den evne ligge!
De har indtil i dag kun vurderet den ringe;
Og en hyldest til den vil en anden nok bringe.
Men vort forhold er brudt og jeg ved hvilket skridt
der skal bringe mig trøst for det tab jeg har lidt.

MARIANE

Åh, det tab De har lidt, det er ikke så slemt.
Er forandringen sket, vil De trøste Dem nemt.

VALERE

Jeg skal nok gøre mit for at søge min trøst.
når De sletter mig af Deres det troløse bryst.
Min ære byder mig at glemme Dem som brud.
Og hvis det falder svært, så må det dog se ud
som om gløden er væk, når man er groft bedraget.
For hvem vil elske dér hvor man er blevet vraget?

MARIANE

Hvilken ophøjet sjæl åbenbarer De dér!

VALERE

Hvad jeg siger vil straks ta's for godt af enhver.
Ikke sandt? Eller hvad? Tror De stadig den flamme
som De tændte hos mig, kan forblive den samme?
Skal jeg stå og se på at De gi'r Dem til manden
uden selv at ha' lov til at finde en anden?

MARIANE

Tværtimod, De ta'r fejl! Gid det bare var sket!
Ja, nu ønsker jeg kun det var realitet.

VALERE

Og det mener De?

MARIANE

Ja!

VALERE

Nej, nu bli'r De for jævn.
Bedste frøken, De skal snart erfare min hævn.

(Han gør et skridt for at gå sin vej,
men vender stadig tilbage)

MARIANE

Det er fint!

VALERE

Men bemærk, det er Dem der har bragt mig
til at fatte den plan, jeg fra nu af har lagt mig.

MARIANE

Det er godt.

VALERE

Og husk på, jeg har Dem som model
når jeg nu går så vidt!

MARIANE

Det bestemmer De selv.

VALERE

Jeg lyder Dem i alt, min frøken, som De ser.

MARIANE

Desto bedre!

VALERE

Farvel! Og vi ses aldrig mer.

MARIANE

Som De vil.

VALERE

(Går, men vender om da han er kommet hen til døren)
Hm?

MARIANE

Hvad vil De mig?

VALERE

Sagde De no'ed?

MARIANE

Ih, nej, hvor kan De tro?

VALERE

Godt, men så er jeg gået.
Mariane, farvel!

MARIANE

Farvel!

DORINE

Man skulle tro
I var uden forstand, I vrøvler begge to!
Jeg har lukket min mund, ladet ordene flyve
for at se på hvor langt man kan gå med at lyve.
Kom så her, hr. Valère!

(Hun tager ham ved armen, han lader som
han gør modstand)

VALERE

Men hvad skal jeg, Dorine?

DORINE

Kom nu her!

VALERE

Nej, jeg vil ikke være til grin!
Vil du få mig fra det som hun selv provokerer.

DORINE

Hold dog op!

VALERE

Nej, hun skal ikke tyrannisere.

DORINE

Åh!

MARIANE

(afsides)

Han væmmes ved mig! Da jeg er ham til plage
så tror jeg det er bedst, jeg trækker mig tilbage.

DORINE

(slipper Valère og løber efter Mariane)

Nej, hør, hvor skal De hen?

MARIANE

Lad mig gå!

DORINE

Men så kom!

MARIANE

Nej, Dorine, gi' så slip, jeg vender ikke om.

VALERE

Jeg kan se hun er træt bar' ved synet af mig.
Hun skal snart blive fri, for nu går jeg min vej.

DORINE

(slipper Mariane og løber efter Valère)

Nu igen! Hør nu her hvad jeg siger, Valère.
Hold nu op begge to! Åh, jeg be'r jer, lad vær'!
(trækker dem begge to hen til sig)

VALERE

Men hvad er det du vil?

MARIANE

Ja, hvad er det du vil?

DORINE

Jeg vil se at få endt det her tossede spil.
Når man hører på jer, sku' man tro I var gale.

VALERE

Men du hørte jo selv hvor ondt hun kan tale.

DORINE

(til Mariane)

Og hvorfor er DE vred? Har De mistet forstanden?

MARIANE

Nej, men han sagde selv, han gik hen til en anden.

DORINE

(først til Valère, så til Mariane)

Åh, tåber begge to! Jeg kan love Dem at
hun vil giftes med Dem, alt det andet er pjat.
Og HAN elsker kun Dem, og vil ha' Dem som viv,
det står jeg inde for med min sjæl og mit liv.

MARIANE

Hvorfor sagde han så jeg sku' lystre min far?

VALERE

Hov, De bad om et råd, og jeg gav Dem et svar.

DORINE

Giv nu hænder. Jeg tror Deres galskab forværres
Hr. Valère!

VALERE

(rækker Dorine hånden)

Hvad? Min hånd?

DORINE

Og frøken, kom med Deres!

MARIANE

(rækker også hende hånden)

Og hvad skal det så til?

DORINE

Tag nu og fald til ro.
I elsker begge to, mer' end I selv tør tro.

VALERE

(til Mariane)

Vær nu ikke så sær! Vær nu åben og rede,
jeg be'r dig, Mariane, se på mig uden vrede.

(Mariane vender sig mod Valère og smiler)

DORINE

Det gamle ord er sandt, at elskov gør forrykt.

VALERE

Mariane! Hvor De dog har behandlet mig stygt!
De har såret mig mer' end De måske selv tror;
ved at nyde den hån der lå i Deres ord.

MARIANE

De er simpelthen et utaknemmeligt skvat.

DORINE

Lad os udsætte det til en anden debat.
Mod den ægteskabsplan må der nu tages skridt.

MARIANE

Ja, Dorine, men hvordan skal jeg blive ham kvit?

DORINE

Vi må blot handle klogt i alle sagens dele, (til Mariane)
Deres far spørger kun. (til Valère) Det er griller det hele.
Men De selv gør nu bedst, hvis De lod som De føjed'
Deres far i den spøg og agered' fornøjet.
Når så slaget skal stå, kan De mere bekvemt
få forrykket den dag, som vil blive bestemt.
Den der blot vinder tid, vinder alt uvilkårlig.
Først bilder De ham ind, De er blevet lidt dårlig,
De vil godt vente lidt med kæleri og kærtegn:
Derpå griber med De list til alle slags jærtegn:
De er stødt på et lig, det har givet Dem nykker,
har drømt om mudret vand, slået spejle i stykker.
Han skal ha' Deres ja for at gifte Dem bort,

så den smuldrer snart væk, denne bryllupsakkord.
Men hvis denne her plan skal ha' virkning i år
er det bedst at Valère si'r farvel nu og går.

(til Valère)

De har venner i by'n og med dem skal De drøfte
på hvad måde Orgon holdes fast på sit løfte.

(til Mariane)

Vi andre vil se til at vinde frøknens mor
og måske finde hjælp hos den søvnige bror.
Farvel!

VALERE

(til Mariane)

Men hvad der sker, og uanset hvordan
står dog mit største håb til Dem, min Mariane.

MARIANE

(til Valère)

Ja, hvad der så end sker og bliver udtænkt her,
så gi'r jeg kun mit ja og min hånd til Valère.

VALERE

De overvælder mig. Jeg var nærmest i chok...

DORINE

Hos forelskede folk er der snakkelyst nok!
Jeg har sagt De kan gå.

VALERE

(går et skridt, men vender tilbage)

Blot et ord ...

DORINE

Ikke fler'!

(hun skubber dem hver sin vej med skuldrene)
Se, der går Deres vej, og Deres, den går her.

TREDIE AKT

SCENE I
DAMIS, DORINE

DAMIS

Hvis der findes en magt, nogen frygt, noget bånd,
som kan standse min arm eller lamme min hånd,
så lad lynet slå ned og udslette mig straks,
eller kald mig en skurk af den laveste slags,

DORINE

Tak, den hidsighed dér hjælper slet ikke spor.
Deres far har jo kun fremsat ønsket i ord.
Ikke alt hvad man si'r kommer rigtig i gang.
Og fra vilje til dåd er vejen ofte lang.

DAMIS

Jeg vil standse min far i den plan han har lagt;
Der er lig' et par ting som jeg godt vil ha' sagt.

DORINE

Far lidt lempeligt frem; Deres stedmoder kan
bedst ordne sagen selv med Tartuffe og sin mand.
Over denne Tartuffe har fruen nemlig magt,
ja, han følger sig straks efter hvad hun har sagt,
Man ku' tro at den mand var forelsket i hende;
Hvis dét passer vil alt få en lykkelig ende.
Det er derfor hun nu vil sondere hans agt,
hvad han føler og vil med den bryllupskontrakt
samt fortælle ham om hvad det kan føre med
af problemer i form af tårer og fortræd,
hvis planen føres ud og han bli'r svigersøn.
Jeg traf ham ikke straks, han lå bøjet i bøn,
men hans tjener har sagt at han straks er på vej,
derfor be'r jeg Dem gå, og imens venter jeg.

DAMIS

Nej, jeg vil være med i så vigtig en stund.

DORINE

De skal kun være to.

DAMIS

Jeg skal nok holde mund.

DORINE

Med det temperament? De ta'r fejl i de dele.
Jeg er ret sikker på, De fordærver det hele.

DAMIS

Jeg vil bare se på; jeg kan styre mit sind.

DORINE

Åh nej! Hvor er De dum! Nu kommer han herind!

(Damis går ind i et kabinet i baggrunden)

SCENE II

TARTUFFE, DORINE.

TARTUFFE

(til Laurent, idet han ser på Dorine)

Hæng min pisk op på plads og min hestehårs skjorte
og bed himlen om hjælp så længe jeg er borte.
Af det lidet jeg har vil jeg rundt om i fængsler
dele ud af min skærv og lette næstens trængsler.

DORINE

Lutter skinhellig snak, lutter vindmageri.

TARTUFFE

Hvad vil du?

DORINE

Fruen vil...

TARTUFFE

(tager et lommeværkløse op af lommen
og rækker Dorine det)

Åh, min Gud, stå mig bi!

Tag dette stykke stof. Gør det som er din pligt.

DORINE

Hva'ba'?

TARTUFFE

Skjul dette bryst! Jeg tåler ikke sligt.

Det er ting som de to, der kan nedbryde sjæle.

Der kan opstå behov, som man hurtigt bør kvæle.

DORINE

De hører nok til Dem der fristes ved at glo!

I Dem må kødets lyst ha' en ordentlig klo!

Bli'r herren hidset op? De er jo rød i ho'det?

Den kommer hurtigt, hvad? Den ild der varmer blodet.

Hvis De stod foran mig, nøgen, på helt nært hold
så tør jeg sværge på, jeg var aldeles kold.

TARTUFFE

Jeg be'r Dem vælge ord af mere høvisk art.

medmindre jeg skal gå, og det meget, meget snart.

DORINE

Næh, det er mig der går, og Dem der nu får fred.

Men jeg er blevet sendt herved med en besked:

Min frue melder Dem, hun vil møde Dem her,

for at tale, hvis det ikke volder besvær.

TARTUFFE

Åh, så gerne!

DORINE

(afsides)

Se, se hvor han straks gør sig sød!

Jovist, jeg havde ret: han er fuldstændig blød.

TARTUFFE

Mon hun snart kommer ned?

DORINE

Jaja, der er hun jo!
Så vil jeg gå min vej og lade Dem i ro.

SCENE III

ELMIRE, TARTUFFE

TARTUFFE

Måtte himmelens lys velsigne Deres dage
og skænke Dem i alt Deres sundhed tilbage,
det er den stille bøn jeg daglig sender op.
Beskærm den smukke sjæl og værn om denne krop.

ELMIRE

De skal ha' tusind tak for Deres fromme tale.
Skal vi sætte os ned?

TARTUFFE

De har kun at befale.
Hvorledes går det nu, er feb'ren overvunden?

ELMIRE

Mange tak, denne gang er den hurtig forsvunden.

TARTUFFE

Vel tør jeg ikke tro at min anvendte møje
har skaffet os så snart denne gunst fra det høje.
Men så tit som min bøn bares himmelen frem,
da var alt hvad jeg bad om kun bedring for Dem.

ELMIRE

De ta'r Dem alt for varmt, hr. Tartuffe, af mit vel.

TARTUFFE

Alt for varmt? Åh, betænk, det gælder Deres held.
For D e r e s helbreds skyld vil jeg ofre mit eget.

ELMIRE

Den barmhjertighed dér, det er næsten for meget.
Deres omsorg for mig gør mig næsten forlegen.

TARTUFFE

Åh, nej, æren for den er fuldt ud Deres egen.

ELMIRE

Vi skulle snakke lidt, helst for lukkede døre,
jeg er meget tilfreds med at ingen kan høre ...

TARTUFFE

Jeg er henrykt som De! Hvor livsaligt at vide,
vi to, vi sidder her, ene, side om side.
Jeg har tit bedt derom, tryglet himlen i løn,
men først i denne stund har den opfyldt min bøn.

ELMIRE

Jeg vil godt be' Dem om, nu da sagen er vigtig,
at De siger mig alt, og svarer mig oprigtig.

(Uden at vise sig åbner Damis døren på klem
til det kabinet, hvor han gik ind for at
lytte til det følgende.)

TARTUFFE

Netop det, og kun det, er det ønske jeg har,
at åbne mig for Dem i alle mine svar,
og forsikre Dem om at min vrede og harme
kun var vendt mod den sværm der dyrker Deres charme,
og ikke mod Dem selv, De er rensset for fejl.
Det er kun Deres vel der har gjort mig så stejl
at min glødende sjæl ...

ELMIRE

... tænker varmt på min helse,
og ikke nok med det, på min evige frelse.

TARTUFFE

(trykker hendes fingerspidser)
Kære frue, javist! Og jeg kan for min død ...

ELMIRE

Hvor De trykker mig, av!

TARTUFFE

Det er ren og skær glød!
 Det var ikke min agt at volde Dem besvær.
 Nej, så hellere dø ...
 (han lægger sin hånd på hendes knæ)

ELMIRE

Hvad skal den hånd nu dør?

TARTUFFE

Hvor det stof dog er blødt, vore damer nu bær'.

ELMIRE

Jeg er kilden. Jeg be'r, vil De ikke la' vær'?
 (hun rykker sin stol til siden,
 Tartuffe rykker sin efter)

TARTUFFE

(med hånden på hendes halsknipling)
 Åh, hvor arbejdet her er bemærkelsesværdigt.
 Ja, man udfører nu den slags ting så kunstfærdigt.
 Nej, i hele mit liv har jeg aldrig set magen.

ELMIRE

Det er rigtigt. Men hør, lad os komme til sagen!
 Min mand skal have brudt dette løfte som bandt
 hans datter, og valgt Dem, hr. Tartuffe! Er det sandt?

TARTUFFE

Det har han godt nok nævnt; men jeg må dog bekende,
 at den jeg drømmer om, nu ikke just er hende.
 Det er et andet mål hvortil mit hjerte banker,
 der er et andet sted, hvor jeg har mine tanker.

ELMIRE

De nærer jo foragt for hver en jordisk lyst.

TARTUFFE

Det er ikke en sten, som jeg bær' i mit bryst.

ELMIRE

Jeg havde indtryk af, De kun sukked' for Gud,
og Jordens tant og fjas for Dem var slettet ud.

TARTUFFE

Ak, min glød for hvad skønt der er i evigheden
har ikke kvalt min glød for det skønne hernelen:
Nej, jeg føler mig tværtimod ganske fortabt
i de skønneste værker som himlen har skabt.
Dette himmelske skær, det er det man kan finde
hos et væsen som Dem, hos så fuldendt en kvinde.
Det har kastet sin glans over øjet og panden,
det betager mit syn, det forvirrer forstanden;
Ved aller første blik, oh, da måtte jeg stå
og beundre den Gud, som har skabt hvad jeg så,
oh, da kunne min sjæl kun fordybe sig ret
i dette mesterværk, i Guds eget portræt.
Da tænkte jeg som så: "Denne brand i din åre,
det er Den Onde selv som vil friste og såre,
du må søge ved flugt at få skaffet dig lindring
for denne ild som kun er din frelse til hindring."
Men siden har jeg tænkt: "Den lyst hvoraf jeg skælved'
kan næppe være sendt herop til mig fra Helved',
nej, kyskhed kan man godt forene med passion,
at jeg kan elske frit, det blev min konklusion.
Jeg begår ganske vist nok et voveligt skridt
ved at komme til Dem med et hjerte som mit;
Jeg forventer mig alt af en godhed som Deres,
men intet af mig selv, så vil min sag forværres;
Ja, til Dem står mit håb om min lykke, min fred,
De kan hæve mig op, De kan trykke mig ned,
Jeg er i Deres vold, afventer Deres dom:
Min lykke eller kval, hvad De nu synes om.

ELMIRE

Hvad De siger mig dør er jo yderst galant,
men forbavser mig højt, hvis jeg skal tale sandt,
og jeg synes at De burde gøre Dem kold,
bringe denne idé under sindets kontrol,
Ja, en hellig som Dem, bør bruge sin forstand ...

TARTUFFE

Jeg er hellig, javist, men jeg er også mand.
 Har man først engang set Deres himmelske ynder,
 gi'r fornuften fortabt, erotikken begynder.
 Ja, det undrer Dem nok at jeg viser det mod,
 men, min frue, jeg er dog af kød og af blod,
 Det jeg her lægger frem må De ikke fordømme,
 De bærer selv en skyld, De vækker mine drømme.
 Fra allerførste dag kunne intet forhindre
 at De ejed' min sjæl og behersked' mit indre.
 Min tanke var imod, men hjertet måtte vinde,
 med det strålende blik blev De min herskerinde,
 og den skønhed hvormed De lokker og bedårer,
 besejrede min bøn, min faste og min tåre.
 Af mit suk og mit blik har De kunnet fornemme
 hvad jeg her giver ord med min bedende stemme:
 Ak, stød mig ikke bort, åh, und mig denne gave!
 Hav dog medlidenhed med Deres usle slave!
 Og hvis De tænker på at yde mig den trøst
 at lægge øre til min bønfaldende røst,
 så vil jeg sværge Dem, som er så blid og sød,
 en evig troskabs ed, ja, troskab til min død.
 De kan stole på mig, Deres ære er tryg,
 jeg buser ikke ud med alt bag Deres ryg,
 som en hofkavalier der med pralende tale,
 gør sig til af hvordan han gør damerne gale,
 og plaprer indiskret om hver gunst han har vundet,
 hver erobring han gør, og hver skat han har fundet.
 Og som vanærer frækt, uanstændigt og billigt
 den der trygt gav sig hen og ofrede sig villigt.
 Men De ved at de mænd der har det som jeg,
 forfølger deres mål ad en hemmelig vej.
 Den der elskes af mig, hun har intet at frygte,
 hun er tryg ved den skræk vi har for vores rygte.
 Hvis jeg bli'r Deres ven, da vil De nyde trygt
 at elske uden skam, og frydes uden frygt.

ELMIRE

De forbavser mig højt, og jeg må rent ud sige,
 Deres velvalgte ord, de er helt uden lige!
 Men hvad gør De nu hvis jeg er i det humør
 at nævne for min mand de ord De sagde før?
 Mon ikke klar besked om Deres hede flamme
 får venskab drejet rundt til fjendskab med det samme?

TARTUFFE

Kære frue, jeg ved, De er for venlig til
 at sætte min moral og min velfærd på spil.
 Et menneske er svagt, det tror jeg nok De véd.
 De tilgi'r derfor nok min vilde dristighed,
 og erkender, når blot De vil se Dem i spejlet,
 at jeg ikke var blind, det var déri jeg fejled'.

ELMIRE

Jeg kunne fare op i denne situation,
 men sagens karakter forlanger diskretion.
 Jeg skal nok holde tæt når min mand kommer hjem,
 men så har jeg et krav jeg vil stille til Dem:
 De må selv presse på, så det kommer i stand,
 det aftalte parti: Valère med Mariane.
 De må afstå fra den uretfærdige magt,
 som kan gavne Dem selv, hvis De bryder den pagt.
 Og ...

SCENE IV

DAMIS, ELMIRE, TARTUFFE

DAMIS

(kommer ud fra det kabinet, han har opholdt sig i)

Nej, De kan tro nej! Jeg fortæller det hele!
 Fra mit skjul har jeg hørt de intimeste dele;
 det var forsynet selv der førte mig derind
 så jeg hørte det svins forræderiske sind.
 Jeg skal nok få min hævn! Det skal være forbi
 med al hans overmod og frække hykleri.
 Jeg fortæller min far om hans tvivlsomme ære
 og hans forslag til Dem om en slibrig affære.

ELMIRE

Nej, Damis, det er nok! Lad ham nu ta' ved lære,
 og gøre sig fortjent til hvordan jeg vil være.
 Han har fået mit ord. Du må falde til føje.
 Der er slet ingen grund til at larme og støje.
 Han har opført sig dumt. Hvis en kone er vaks
 bør hun skåne sin mand for at høre den slags.

DAMIS

De har vist Deres grund til at være så nådig.
 Jeg går modsat til værks og min hævn den bli'r grådig.
 Og De vil skåne ham? Det er vel Deres spøg,
 hans hovmod er en pest, hans falskhed den er drøj,
 han kujonerer mig, og i sin sejrusrus
 har han bragt kaos ind i vores eget hus.
 Og ikke nok med det! Nu går han rundt, den nar,
 og ødelægger alt og bedrager min far.
 Nu skal det være slut, nu er det nemlig let
 at få os viklet ud af den forræders net.
 Åh, end'lig har jeg ham! Sku' jeg måske forsømme
 en sådan lejlighed og ikke la' ham dømme?
 Hvis jeg lod chancen gå før den var gennemprøvet,
 så fortjente jeg kun at den blev mig berøvet.

ELMIRE

Damis ...

DAMIS

Jeg ved præcis hvordan jeg bær' mig ad!
 Ja, undskyld, men jeg er så urimelig glad!
 Lad mig få denne hævn, prøv nu ikke at lægge
 en dæmper på min lyst. Den la'r sig ikke stække.
 Den skal nydes til bunds! Det skal han få at se!
 Og ham der kommer nu, skal få det til at ske.

SCENE V
ORGON, DAMIS, TARTUFFE, ELMIRE

DAMIS

Åh, far, det var vel nok et held at De kom hjem.
Her er sket visse ting som nok vil ryste Dem.
Deres venskab til ham bær' en sørgelig frugt,
og den godhed De har bliver opvejet smukt.
Det er venskabets pris som De nu får igen
at han vanærer Dem, Deres såkaldte ven.
Jeg har grebet ham midt i en snedig kabale:
Deres hustru var mål for hans slibrige tale.
Hun var utrolig sød, ville neddysse sagen,
som for husfredens skyld ikke skulle for dagen.
Det tro'de hun, men nej, han skal ikke beskyttes
af en tavshed hvorved Deres ære bespyttes.

ELMIRE

Ja, jeg, jeg tror nu på, at man får vrøvl til tak
hvis man plager sin mand med ligegyldig snak;
Det er en ringe dyd som kun kan formuleres,
og der må angreb til, hvis den skal praktiseres.
Kan man forsvare sig, er det den bedste vej
at dysse sagen ned, men Damis mener nej.

SCENE VI
ORGON, DAMIS, TARTUFFE

ORGON

Hvad hører jeg? Åh, Gud! Er denne klage gyldig?

TARTUFFE

Ja, min broder, jeg er en elendig, en skyldig,
så belastet af synd, så ond og uretfærdig,
at man næppe kan tro nogen mand så uværdig.
Hvert minut af mit liv er besudlet af synd,
som et ophobet bjerg fuld af utugtens dynd,
og jeg ser dette lyn som nu endelig traf,
og vil slette mig ud, som en himmelens straf.
De kan regne mig med til misdædernes skare,

jeg er slet ikke stolt, jeg vil intet forsvare.
Tro på det der bli'r sagt; De ved at det betyder,
De må jage mig bort som en anden forbryder,
for uanset hvor hård den er, den skam som rammer,
fortjener jeg et langt, langt større mål af jammer.

ORGON
(til sin søn)

Nå, der hører du selv! Og en fromhed som denne
tør du vove, din skurk, på at sværte og skænde?

DAMIS
Sig mig, hører jeg galt? Kan det dér hykleri,
det dér sødladne bavl ...

ORGON
Din satans pest! Klap i!

TARTUFFE
Min ven, han har jo ret. Lad det han siger stå.
Det er bedre De tror hvad han siger mig på.
De tror på mig, hvorfor? De bør låne ham øre.
De ved ikke hvad jeg er i stand til at gøre.
De tror på hvad De ser, skuer hunden på håret
bedrages af hvordan det ydre skin er skåret.
De tog fejl! Ikke sandt? Jeg har sno't mig behændigt,
mens De stoled' på mig har jeg opført mig skændigt.
Mens man tillagde mig en ulastelig færd
så er sandheden den at jeg intet er værd.

(vender sig til Damis)

Kom så med det, min dreng! Få din skraldespand tømt!
Kald mig bare en tyv, en fortabt, en fordømt,
ja, en slyngel, en sjuft, de værste ord du kender,
åh, min dreng, så' det kun hvad jeg ærligt fortjener.
Jeg vil angre på knæ hvert et syndigt minut,
det jeg lider er kun hvad mit liv har forbrudt.

ORGON
(til Tartuffe:)
Tartuffe, De går for vidt!
(til Damis:) Du la'r dig ikke rokke,
fornæderiske ...

DAMIS
Hvad? De la'r Dem bare lokke?

ORGON
(til Damis:)
Hold så mund og det straks!
(til Tartuffe:) Kære broder, stå op!
(til Damis:)
Din satan!

DAMIS
Jeg ...

ORGON
Hold kæft!

DAMIS
... denne gift-edderkop ...

ORGON
Hvis du siger ét ord, så brækker jeg din arm!

TARTUFFE
Jamen broder dog! Stands! Bliv dog ikke så harm.
Jeg vil hellere selv la' mig pine og lamme
end at han for min skyld får den ringeste skramme.

ORGON
(til sin søn:)
Din slyngel!

TARTUFFE
Tilgiv ham! Jeg be'r for drengens nåde
på begge mine knæ ...

ORGON
(falder også på knæ og omfavner Tartuffe)
Tartuffe, på ingen måde!
(til sønnen:) Åh, se hvor god han er!

DAMIS
Jam'...

ORGON

Ti ...

DAMIS

Jeg ...

ORGON

Hold så mund!

Du sjofler ham. Hvorfor? Jeg kender godt din grund:
I lægger ham for had. Det er jo åbenbart.
Og mine børn og folk står sammen, det er klart.
Og I anvender frækt alle midler I kan,
for at fratage mig denne hellige mand.
Men jo mere I gør for at fjerne min ven,
desto mere gør JEG for at holde igen.
Min datter skal han ha', for det er nu min vilje.
Og dét i største hast, og dét trods min familie.

DAMIS

Er det hvad De har tænkt? Et bryllup under tvang?

ORGON

Og dét i aften ja! Så hør nu her engang:
Jeg er mand i mit hus. Og jeg skal få jer til
at adlyde mig blindt, for jeg vil hvad jeg vil!
Nå, kryb til korset, dreng, Sig så undskyld, dit fæl!
Kast dig ned for Tartuffe! Jeg vil se dig på knæ!

DAMIS

Jeg? På knæ? For en skurk? En lort der er så stor?

ORGON

Hvad? Svarer du igen? Og bruger grove ord?
Kom! En stok! Nå, en stok? (til Tartuffe:)

Hold mig ikke tilbage!

Så'r det ud af mit hus, jeg personligt skal jage
dig på porten! Afsted! Kom igen hvis du tør!

DAMIS

Godt, jeg går, men jeg skal ...

ORGON

Lad os se hvad du gør!
Jeg gør dig arveløs! Flak du omkring i landet
som den fortabte søn, for mig er du forbandet.

SCENE VII
ORGON, TARTUFFE

ORGON

Han fornærmed' Dem groft, tænk, en helgen som Dem!

TARTUFFE

Ja, det smerter mig, men, jeg si'r: tilgiv og glem.
Hvis De vidste hvor dybt det dog sårer mit hjerte,
at man bagtaler mig og forvolder DEM smerte ...

ORGON

Åh, Tartuffe ...

TARTUFFE

Bare det at De lider er nok!
Mit hjerte slår forkert... Jeg tror jeg går i chok ...
af had og raseri ... hvilket grusomt motiv ...
min tale går i stå ... jeg frygter for mit liv..

ORGON

(løber grædende hen til den dør,
han har jaget sin søn ud ad.)
Det ærgrer mig, min hånd var så blødsøden før,
og ikke prygled' dig ud gennem denne dør.
Åh, broder, fald nu ned! Vær ikke længere vred!

TARTUFFE

Vi må se at få endt denne redelighed.
Min broder, jeg ser nu hvad forvirring jeg vækker.
Jeg tror nok det er bedst at jeg langsomt fortrækker.

ORGON

Åh, sig dog ikke det!

TARTUFFE

Alle hader mig her.

Man sår mistro hos Dem, og daglig mer' og mer'.

ORGON

Har JEG da fæstet lid til den snak jeg har hørt?

TARTUFFE

Årh, De ender til sidst med at blive forført.

Det De afviser nu som den pureste løgn,
kommer De til at tro, måske inden et døgn.

ORGON

Åh nej, aldrig! Tartuffe!

TARTUFFE

Jo, min broder, en kvinde
forbavser tit sin mand, når tiden først er inde.

ORGON

Åh nej, min bro'r, nej nej!

TARTUFFE

Jo. Hvis jeg går min vej,
så fjerner jeg al grund til at angribe mig.

ORGON

Åh, jeg dør hvis De går! De er hele min trøst.

TARTUFFE

Ja, min broder, så må jeg bekæmpe min lyst.
Hvis jeg bare fik lov ...

ORGON

Nej!

TARTUFFE

Nuvel, så bli'r jeg her.

Men jeg véd hvad jeg bør i en sag som er svær,
Deres koners kontakt må jeg må simpelt hen frygte,
for at undgå alt det der kan skabe et rygte.
Der bør være en mur som kan adskille os.

ORGON

De skal se hende tit, denne sladder til trods,
det er netop min lyst at berøve dem kraften.
Man skal tvært imod se jer hver morgen og aften.
For at ærgre dem helt ind til knoglernes marv,
overdrager jeg Dem akt jeg ejer i arv. -
Ved et gavebrev, som jeg la'r skrive i dag.
så vil jeg gi' Dem alt, jeg har og holder a'.
For den trofaste ven, som jeg agter og skatter,
mer end hustru og børn, som skal ægte min datter,
bør jeg gi' alt mit gods! Er det ikke det rette?

TARTUFFE

Guds vilje bør ske, som i alt så i dette.

ORGON

Den gode mand! Jeg vil få skrevet den kontrakt.
Og resten af mit hus får kun min ringeagt.

FJERDE AKT

SCENE I
CLÉANTE, TARTUFFE

CLÉANTE

Der snakkes overalt om denne her affære,
og de rygter der går kan skade Deres ære.
At jeg mødte Dem her kom mig meget tilpas,
der er lig' et par ting jeg vil sætte på plads.
Jeg selv går uden om den slags sladder og snak,
det int'reserer mig faktisk ikke et hak.
Lad os anta' Damis har begået den synd,
at klagen over Dem er løgnagtig og tynd,
så er en kristens pligt at tilgive sin fjende,
at glemme alt om hævn og lukke vreden inde.
Kan De bære at se at en far si'r farvel
og fordriver sin søn for en dum bagatel?
Jeg si'r Dem ligeud, at alle er chokeret,
det gælder overalt hvor det bli'r diskuteret.
Lad mig gi' Dem et råd: Få nu sluttet den fred,
før det her går for vidt, det står alle sig ved.
Lad hævnen være Guds, og lad dog sønnen vende
tilbage til sin far, så sagen får en ende.

TARTUFFE

Åh, jeg gjorde det straks, og jeg gjorde det glad,
hvis det kun stod til mig; jeg er blottet for had.
Jeg tilgav ham skam alt. Jeg bærer ikke nag.
Jeg ku' forsvare ham, det var en enkel sag.
Men himlens sag den må og skal jeg varetage:
Den kræver jeg ta'r bort, hvis han vender tilbage.
Hvad tror De, hr. Cléante, andre folk ville sige,
hvis jeg omgikkes den, som med ord uden lige
har beplettet mit ry? Så sku' De se en tegning
af mig som én der kun har handlet af beregning.
Ja, alle folk ku' tro, jeg erkendte en skyld,
og at han havde rørt ved min ømmeste byld,
at det var politik når jeg sluttede fred,
for at gøre ham tavs om de ting som han véd.

CLÉANTE

Deres ræsonnement er så trukket ved håret,
 at forstå den logik er mig knap nok beskåret.
 Hvornår har himlen valgt Dem til sit politi
 for at uddele straf til dem der falder i?
 Lad De himlen om det, og gør som den forkynder:
 Gå og tilgiv enhver nok så hårdhudet synder.
 De bør hæve Dem op over pøbelens dom;
 det er himmelens bud det her drejer sig om.
 Hvad bryder De Dem om hvad andre folk vil sige?
 Kan man redde en sjæl, må de hensyn da vige,
 ikke sandt, hr. Tartuffe: Vi skal tilgive næsten,
 derudover kan vi godt la' himlen om resten.

TARTUFFE

Ja, jeg sagde Dem før, at jeg gerne tilgiver,
 og dermed har jeg gjort hvad himlen foreskriver,
 men efter hans attack og skandalen i dag,
 vil himlen ikke ha' os under samme tag.

CLÉANTE

Men vil himlen da ha' at De gør Dem til gode
 med de griller hans far har fået i sit ho'de?
 At han gi'r Dem sit bo og sit gods på et bræt,
 hvor De menn'skelig set ikke har nogen ret?

TARTUFFE

De der kender mig véd, at jeg aldrig har tænkt
 på at gøre mig rig. Den slags afskyr jeg strengt.
 Hverken gods eller guld kan bedåre min sans
 eller blænde mit blik med sin skuffende glans.
 Når man derfor har set mig så redebon godta'
 hvad hans fa'r har bestemt jeg helt lovligt skal modta',
 så er det kun fordi jeg frygter for, det ender
 med at falde i helt uansvarlige hænder,
 med at havne hos folk, som øser alting ud,
 til noget kriminelt, ja, til skade for Gud.
 Min investering bli'r så ganske klart den bedste.
 Til Guds ære og pris, og til gavn for min næste.

CLÉANTE

Min herre, al den frygt De har for næstens tarv,
den berøver en søn hans retfærdige arv!
Kan arvens rette brug da ængste Dem så meget?
Lad De sønnen om det. Det er jo dog hans eget.
Det er bedre for Dem, at han misbruger sit,
end at folk si'r at De forveksler mit og dit.
Jeg beundrer Dem for at De helt uden skam
accepterer en plan der vil stjæle fra ham.
Hvordan kan De som from forsvare at man flår
en arving for hans arv? Sig hvor det skriftsted står?
Hvis himlen, som De si'r, ikke finder sig i
at De lever i hus, under tag med Damis,
ja, så tror jeg bestemt at De handlede rigtigt,
hvis De tog Deres tøj for, diskret og forsigtigt,
at forlade det hus, hvor De led sådan tort,
at De kun ku' få hævn hvis en søn blev sendt bort.
Hvis De ejer moral, den aller mindste spire,
så vil De ...

TARTUFFE

Åh, jeg ser, den er næsten halv fire
og min hellige pligt kalder mig ovenpå.
Jeg håber De forstår, men De ser jeg må gå.

CLÉANTE

Åh!

SCENE II

ELMIRE, MARIANE, DORINE, CLÉANTE

DORINE

Hr. Cléante, kom og hjælp! Jeg be'r Dem mange gange,
for Mariane hun er så forfærdelig bange.
I aften skal det ske, men De ser hun er bragt
til fortvivlelsens rand over denne kontrakt.
Hr. Orgon kommer hjem. Lad os ikke gi' efter,
men ved tvang eller list og forenede kræfter
bekæmpe denne plan, som absolut bør falde.

SCENE III
 ORGON, ELMIRE, MARIANE, DORINE, CLÉANTE

ORGON

Hvor det glæder mig ret, at jeg træffer jer alle.

(til Mariane)

Ser du, denne kontrakt vil glæde dig, min pige.

Du ved jo sikkert nok, hvad dette her vil sige.

MARIANE

(på knæ for Orgon)

Jeg be'r i himlens navn, som ser min bitre smerte,
 i tillid til alt det, som rører Deres hjerte:

Jeg ved, jeg som dit barn er tvunget til at lyde
 men vær lidt mindre hård, mindre streng i at byde,
 bring mig ikke så langt at jeg kommer derud,
 hvor jeg hader mit liv og bebrejder min Gud.

Det liv De gav mig, far, det gør De til en plage,
 hvis De gi'r mig til én jeg afskyr alle dage,
 hvis, på trods af det håb jeg har vovet at nære,
 De vil nægte mig den, som er blevet min kære.

Jeg be'r på mine knæ: Afstå dog fra at tvinge
 mig til at ta' en mand, jeg anser for så ringe.

hvis De bruger den magt, hvis De vil gå så vidt.
 kan De drive mig ud i et fortvivlet skridt.

ORGON

(føler at han er ved at blive blød)

Ingen svaghed, Orgon! Vær mandfolk og stå fast!

MARIANE

At De elsker ham højt falder ingen til last!

Lad ham arve Dem, skænk ham kun alt hvad De vil,
 ja, min formue med, hvis det ikke slår til.

Jeg gi'r ham gladelig min lovlige ration,
 blot jeg må slippe for at ofre min person.

Så foretrækker jeg, hvis den kontrakt skal gælde,
 at leve til jeg dør, som nonne i en celle.

ORGON

Ja, så kommer den straks, den med at gå i kloster.
Forelskelse, passion! Jotak, min syge moster.
Vil du rejse dig op! Jo mer' du protesterer,
jo mere vil du se en far som insisterer.
Dine følelsers strøm må du lære at knægte.
Og plag mig ikke mer', for Tartuffe skal du ægte.

DORINE

Men ...

ORGON

Hvis du føler trang til at snakke til mig,
har du forbud fra nu mod at udtale dig.

CLÉANTE

Jeg tror jeg har et råd, så prøv nu lig' og hør ...

ORGON

Min ven, De gi'r råd som en klog ræsonnør,
men om så Deres mål og rådgivning er god,
vil De se, på det punkt ta'r jeg ikke imod.

ELMIRE

(til Orgon)

Når jeg ser hvad jeg ser, kan jeg ingenting sige,
for en blindhed som den er jo helt uden lige.
Jeg mener man går vidt, når man i'n sådan sag
vil benægte alt det, som er sket her i dag.

ORGON

Jeg tror på hvad jeg ser, og dømmes efter skøn.
Jeg ved De sætter pris på min tvivlsomme søn,
Det forklarer hvorfor De bar over med ham,
da han dænged' Tartuffe til med hånsord og skam.
Deres ro gør Dem kun endnu mindre troværdig.
De skulle ha' vist Dem noget mere ihærdig.

ELMIRE

Fordi han åbenlyst tilstår at han er varm,
 skal jeg så fare op, blive hidsig og harm?
 Skal mit forsvar mod én der viser interesse
 være sippede ord og mangel på finesse?
 Ad et forslag så dumt må jeg simpelt hen le,
 de følger det ku' få ville jeg nødig se.
 Ganske vist er jeg kysk, men i en høflig tone.
 Jeg farer ikke op som en vred amazone,
 hvis tilbedere knap har erklæret sig før
 deres udkårne straks viser tænder og klør.
 Nej, lad mig være fri for en kyskhed som den
 disse hundjævla har imod stormløb fra mænd.
 Og min ære, tror jeg, kan forsvares til fulde
 med et tydeligt nej og en vel afmålt kulde.

ORGON

Jeg tror på hvad jeg ser, og så er sagen færdig!

ELMIRE

Denne svaghed hos Dem, den er ganske mærkværdig.
 Men sig mig så engang, om Deres mistro svandt,
 hvis jeg nu lod Dem se, at det hele var sandt?

ORGON

Lod mig se?

ELMIRE

Ja!

ORGON

Hold op!

ELMIRE

Hvis jeg nu så mit snit
 til at vise Dem alt, uden tvivl, sort på hvidt?

ORGON

Åh, sikke noget pjat!

ELMIRE

For himlens skyld, jeg be'r
 Dem jo kun om at tro hvad De åbenlyst ser.
 Lad os nu sætte at det lykkes mig at føre
 Dem et sted hen hvor De selv ku' se og høre.
 Hvad sagde De mon så om den hellige mand?

ORGON

Hvis jeg selv måtte se? ... Ingenting ... for jeg kan
 ikke se ...

ELMIRE

Hør, Orgon, må jeg så være fri?
 De sigter mig jo snart for rent bedrageri.
 En lille munter spøg, det er alt hvad jeg vil,
 og det De tænker på, det bli'r De vidne til.

ORGON

Nuvel! Så lad os se! Forsøget være vovet!
 Vis nu behændighed, og hold hvad De har lovet.

ELMIRE

Lad ham komme, Dorine!

DORINE

Jeg tror han kan sit kram.
 Det' noget af en kunst at overliste ham.

ELMIRE

Man kan let blive snydt af det man elsker mest,
 og blandt dem der bli'r snydt er de selvglade flest.
 Lad ham komme, som sagt!
 (til Cléante og Mariane)
 I kan gå.

SCENE IV
ELMIRE, ORGON

ELMIRE

Kom nu her!
Hjælp mig bordet herhen. Godt. Og skjul Dem så dèr.

ORGON

Hva' beha'r?

ELMIRE

Ja, Orgon, det er faktisk nødvendigt.

ORGON

Under bordet?

ELMIRE

Jaja! De må skjules behændigt.
Jeg tror jeg véd hvordan jeg gør os alle gavn.
Se så og kom derind, så får De syn for sagn.
De må ikke ku' ses, ikke sige et ord.

ORGON

Min tolerance er, når det gælder, ret stor,
men jeg håber De selv slipper godt fra det her.

ELMIRE

Jeg kommer ikke til at stå i dårligt skær.
(til Orgon som nu ligger under bordet)
Det er en kilden sag, som jeg nu skal berøre,
så bliv nu ikke paf over det De må høre.
De må tilgi' hvert ord, ja, selv om det er vovet.
Jeg gør det kun for Dem, sådan som jeg har lovet.
De tvinger mig jo til med list at overraske
denne hykleriske sjæl, så han kaster sin maske,
at puste til den ild, som er løs i hans bryst,
og at byde mig til for hans voldsomme lyst.
Jeg gør det kun for Dem, hvis jeg spiller koket,
jeg lader kun som om han kan få mig så let.
Og jeg standser så snart jeg har vundet mit spil,
og jeg går kun så langt, som jeg mærker De vil.

De skal selv gribe ind i hans heftige brunst
 når han først har bevist sin forførelseskunst,
 Derved sparer De mig så jeg ikke behøver
 at bringe mer' bevis eller aflægge prøver.
 Det er for Deres skyld, De er den der bestemmer.
 Nu kommer han ... pas på, han ingenting fornemmer.

SCENE VI
 TARTUFFE, ELMIRE, ORGON

TARTUFFE

Min frue, der blev sagt, jeg sku' komme hened.

ELMIRE

Jeg må indvie Dem i en hemmelighed.
 Men jeg be'r Dem først om at De lukker den dør,
 for jeg mindes med skræk katastrofen fra før,
 en gentagelse nu nærer jeg en vis gru for,
 og en afsløring til har vi vel næppe brug for.
 Ih, hvor jeg fik et chok, da Damis styrted' frem,
 jeg blev så dødsens angst, men allermest for Dem,
 ja, De så selv hvordan, at jeg prøvede på
 at få ham dysset ned, få ham til at forstå,
 men jeg var lam af skræk i øjeblikkets fare
 og det var grunden til jeg intet ku' forklare.
 Men jeg takker min Gud, at det gik som det gik,
 og at affæren fik den udgang den nu fik.
 Da De er den De er, forsvandt hver uvejrssky;
 min mand vil ikke ha' en plet på Deres ry.
 For at undgå al snak var det netop han ville
 at vi to skulle ses sammen tidligt og silde.
 Det er derfor jeg nu uden frygt be'r Dem høre
 hvad jeg har at betro Dem for lukkede døre,
 nu kan jeg ganske frit tilstå at også jeg,
 er optændt af den ild, som De nærer for mig.

TARTUFFE

Min frue, dette sprog er mig lidt af en gåde;
De opførte Dem sidst på en helt anden måde.

ELMIRE

Åh, hvis De tog mit nej og mit afslag alvorligt,
så beviser det kun, De kender kvinder dårligt,
så forstår De kun slet, hvad det er De skal gætte
ved et forsvar så svagt og pro forma som dette!
Vores såkaldte dyd har ofte fået bugt
med det, den søde lyst ku' skænke os af smukt.
Og hvor meget man end finder elskoven rigtig,
si'r man det ikke højt, man er alt for forsigtig.
Man forsvarer sig først! Men øjet gi'r til kende,
at modstanden er falsk og meget snart vil ende,
for "nej" betyder "ja", hvis det bli'r rigtigt vejet.
Et afslag af den art kan faktisk love meget.
Jeg si'r det lige ud, måske for åbenhjertigt.
Og selv om det er frækt og ikke spor blufærdigt,
så spørger jeg Dem nu, hvor samtalen er fri:
Ville jeg ha' lagt vægt på at standse Damis,
Ville jeg have nydt med så stor interesse
hvordan De lagde an og med så stor finesse
fik isen tøet op, hvis ikke jeg ku' li'
Deres smigrende ord og følte sympati?
Og da jeg tvang Dem til at afgi' Mariane,
og dermed det parti som Orgon fik i stand,
så var det kun fordi at De selv skulle ane
af den iver hvormed jeg fik bragt det på bane
at jeg var vildt jaloux og ikke ville dele.
I ægte kærlighed, der vil man ha' det hele.

TARTUFFE

Hvilken lykke det er når alt hvad man tilstræber
bliver tilstået en af så elskede læber,
hvis vellyd vælder frem i de rigeste strømme,
med en honning så sød som i himmelske drømme.
At gøre Dem tilfreds er mit højeste mål.
Min længsel er så hed som et buldrende bål.
Men, frue, tilgiv at jeg ikke rigtig véd,
om jeg tør stole på den nævnte kærlighed.
Måske er det en list? Måske vil De således
blot sprænge det parti, som netop forberedes?

Ja, jeg tør, rent ud sagt, ikke helt fæste lid
til de ord fra en mund, nok så kærlig og blid,
uden synligt bevis, som med vished bekræfter,
at, når først De har talt, følger handlingen efter;
ja, først da tør jeg tro at jeg virk'lig skal gå
på den salige vej, som De siger jeg må.

ELMIRE

(hoster for at give sin mand et tegn)

Men, min Gud! Sikken hast, sikken åndeløs fart!
Jeg havde håbet at vi først sku' ha' det rart.
Her gi'r man Dem et vink, man er fuldstændig ærlig,
og så buser De på, De er virk'lig besværlig.
De stilles først tilfreds når De grådigt kan nyde
den aller største gunst, en kvinde hun kan yde.

TARTUFFE

Har man intet fortjent, har man svært ved at tro.
Der skal mere end ord til at skaffe én ro.
Mistænksom bli'r man let ved den lyksalighed.
Den vil man nyde før ens tro kan vare ved.
Skal jeg, som tro'de på at mit mål var forfejlet
nu regne med at få den gunst, hvortil jeg bejled'?
Nej, min frue, jeg ta'r intet løfte for gyldigt;
jeg må be' om et tegn, et bevis, som er fyldigt.

ELMIRE

Åh, sikke't tyranni! De er helt uden nåde!
De forvirrer min sjæl på den skændigste måde!
Med ubønhørlig kraft vil De trænge derind
og beherske med vold mit forvirrede sind.
Åh, lad mig dog få fred for så voldsomt begær,
jeg får slet ikke tid til at trække mit vejr.
De er styg! Jo, de er. Den afsindige hast
hvormed De farer frem ud'n et øjeblikks rast,
det er misbrug, Tartuffe, af den sælsomme magt,
De har, og som De ved min sjæl er underlagt.

TARTUFFE

Hvis De er venligt stemt mod min ydmyge hyldest,
hvorfor så nægte mig at det, jeg vil, sker fyldest?

ELMIRE

Ak, jeg nærer kun frygt for himlens strenge dom,
den himmel, som De selv bestandig taler om.

TARTUFFE

Er det himlen, der står mellem os som en hindring,
vil det falde mig let at gi' skruplerne lindring;
en bekymring som den kan De bortvise trygt.

ELMIRE

Ak, men himmelens straf kan fylde mig med frygt.

TARTUFFE

Jeg skal hurtigt få bugt med så barnlig en skræk.
Jeg er god til den kunst at få skruplerne væk.
Der findes glæder, ja, som himlen har forbudt;
men himmelen og jeg skal nok få reglen brudt.
Jeg ved en videnskab, hvorved, når trangen vækkes,
samvittighedens bånd kan udvides og strækkes.
En videnskab hvorved alt der synes uværdigt,
blot hensigten er ren, straks kan gøres retfærdigt.
Lad Dem lede af mig, ja, jeg viser Dem gerne
en videnskab, som let gør skruplerne så fjerne.
Men så stil dog min tørst, og glem så Deres frygt.
Jeg ta'r ansvar for alt. De kan gøre det trygt.
Sikke'n hoste!

ELMIRE

Åh ja. Den værste jeg har haft.

TARTUFFE

Men frue, prøv engang min egen hostesaft.

ELMIRE

Det hjælper ikke spor, for en hoste som min
den jages ikke bort med nogen medicin.

TARTUFFE

Den er sandelig slem.

ELMIRE

Ja, det må De nok sige.

TARTUFFE

De skal se, jeg kan få Deres frygt til at vige.
 Der er fuld diskretion, dette her vil vi gemme.
 Kun de rygter, der går, gør handlingerne slemme.
 Det man gør er kun synd i en omverdens blikke.
 Når man gør det diskret, ja, så synder man ikke.

ELMIRE

(hoster igen)

Jeg ser at jeg er nødt til at gi' hvad der kræves.
 At den modstand jeg gør, nu er ganske forgæves,
 at De mener det strengt, at De ikke vil nøjes
 med det løfte jeg gav, at De gerne vil føjes.
 Det er kedeligt nok, at det kommer så vidt,
 at jeg under protest må tage dette skridt;
 Men alt det jeg har sagt er De ligeglad med.
 De kræver et bevis, i dag på dette sted,
 før De tror på mit ord og la'r Dem overtyde.
 Nuvel, jeg gi'r fortabt, jeg er nødt til at lyde.
 Og hvis det jeg nu gør sætter min dyd på spil,
 så er det værst for den der tvinger mig dertil;
 Hvis nogen her har skyld, så er det ikke mig.

TARTUFFE

Nej, den ta'r jeg mig af. De småting klarer jeg.

ELMIRE

De må åbne den dør; hvis min mand nu står gemt
 i gangen udenfor, kan det her blive slemt.

TARTUFFE

Er De bange for ham, det enfoldige væsen?
 Den mand er som født til at tages ved næsen.
 Han passer helt perfekt, er genial som få,
 for alt det som han ser, det tror han ikke på.

ELMIRE

Nej nej, men pyt med ham! Jeg er en smule bange.
 Se om han gemmer sig i en af husets gange.

SCENE VI
ORGON, ELMIRE

ORGON

(kommer frem fra sit skjul)

Jojo! Han er en skurk! En svindler og en lort!
Det her vil dræbe mig. Jeg er tilintetgjort.

ELMIRE

Hvad er det dog De gør? Komme ud allerede?
Det er for tidligt nu. Så gem Dem dog dernede!
De må pænt vente på, hvad enden bli'r på dette,
for når først De har set, er De fri for at gætte.

ORGON

Åh, en djævel som ham, har kun helvede skabt!

ELMIRE

Vent på synligt bevis før De giver fortabt,
Hvis man ikke ta'r tid til at fælde en dom,
kan man hurtigt ta' fejl. De må tænke Dem om.
(hun skjuler sin mand bag sig)

SCENE VII
TARTUFFE, ELMIRE, ORGON

TARTUFFE

Alting følger sig smukt! Hvor min lykke er stor!
Nu har jeg undersøgt hver enkelt korridor.
Der står ingen på lur, og mit henrykte bryst ...

ORGON

(standser ham)

Stop en halv, og se til, De får tæmmet den lyst
og dæmpet denne brunst, som beta'r Deres væsen!
Jaså, min fromme mand, så jeg skal ta's ved næsen!
Nu kender jeg Dem først, utaknemlige skarn,
som forfører min viv, mens De ægter mit barn!
Jeg tvivlede en tid på min søn, på min kone,
og tro'de på de nok en dag sku' skifte tone;
men nu har jeg bevis, jeg har hørt, jeg har set
og jeg holder mig til, hvad jeg ved, her er sket.

ELMIRE

(til Tartuffe)

Tro mig, jeg var imod hele denne idé.
Men jeg blev tvunget til at dette her sku' ske.

TARTUFFE

Tror De på ...?

ORGON

Så'r det godt! Jeg har taget bestik.
Se så at komme ud, i dette øjeblik!

TARTUFFE

Men min hensigt ...

ORGON

Jatak! Jeg er færdig med Dem!
Jeg må bede Dem straks at forlade mit hjem.

TARTUFFE

Det er Dem der skal ud. Lad vær' at spille herre.
Dette hus, det er mit, sådan er det desværre.
Jeg kan bevise klart, at kun jeg har prokura,
kast De så kun med sten og med alverdens jura.
De tror fejl hvis De tror, jeg er færdig og knækket,
Jeg har trumfer endnu, jeg er fuldkommen dækket.
Og jeg skal nok ta' hævn, når man fornærmer Gud.
De skal angre det, dem, der vil jage mig ud.

SCENE VIII
ELMIRE, ORGON

ELMIRE

Hvad mente han med hævn? Hvad var det med vort hus?

ORGON

Det er desværre sandt, åh, jeg er helt konfus.

ELMIRE

Hvorfor det?

ORGON

Jeg kan se, hvilken fejl jeg begik;
det bekymrer mig dybt med den gave han fik.

ELMIRE

Hvilken gave?

ORGON

Såmænd alt mit gods, denne bolig!
Men der er værre ting, som gør mig mer' urolig.

ELMIRE

Hvad da?

ORGON

Det ser De snart. Kom med og lad os gå!
Jeg må se til et skrin, som stod her ovenpå.

FEMTE AKT

SCENE I
ORGON, CLÉANTE

CLÉANTE
Men hvor skal De dog hen?

ORGON
Hvad ved jeg?

CLÉANTE
Jeg formoder
vi bør prøve at se på diverse metoder,
som kan anvendes her, hvad man bør og man kan.

ORGON
Åh, min Gud! Dette skrin! Jeg usalige mand!
Dér fik du mig til sidst, bedrageriske svin!

CLÉANTE
Var det vigtige ting, som var lagt i det skrin?

ORGON
Et hemmeligt arkiv, som en af mine venner
i streng fortrolighed har givet mig i hænder;
Han selv er nu på flugt. Jeg skulle opbevare
de papirer, som gør han er udsat for fare
på sin ære, sit liv, såvidt jeg ku' forstå.

CLÉANTE
Og papirer som dem lod De den slyngel få?

ORGON
Jeg fik skrupler, og så gik jeg dumrian hen
og betroed' min sag til min skurk af en ven,
som ved omsvøb, og Gud vide hvilken forklaring,
straks fik mig til at gi' ham mit skrin i forvaring.
Hvis der kom et forhør, sagde han, ku' jeg sværge,
at det omtalte skrin ikke var i mit væрге.
Min samvittighedskval ved at lyve forvandt.
Hvis jeg nægtede alt, så talte jeg jo sandt.

CLÉANTE

Som De fremstiller det, var det en skidt idé.
 Deres stilling er svag, efter hvad jeg kan se.
 Med den arv og det skrin, som De gav en uværdig,
 har De været endog overmåde letfærdig.
 Med de trumfer han har, skal han nok komme frem!
 De har ladet ham få et stort forspring for Dem.
 Og De har smidt ham ud, som om han kun var luft.
 Næh, man må styre sig, det siger sund fornuft.

ORGON

Tænk, at skjule så ondt, så skurkagtigt et sind
 bag en andagt, så ren i sit udvortes skin!
 Og jeg, der tog ham hjem, som den tigger han var ...
 Fra nu af er det slut med at ha' mig til nar.
 Jeg vil hade enhver, der tror at de kan komme
 til mit ærlige hus og agere den fromme.

CLÉANTE

De går igen for vidt! Det er altid det samme!
 De kan ikke la' vær. Nej, stadig fyr og flamme!
 For den sunde fornuft har De lukket forstanden,
 fra den ene eksces går De straks til den anden!
 De indser Deres fejl, og De har selv erkendt,
 at De blev holdt for nar, og at det var fortjent;
 i næste øjeblik går De jo bare hen
 og begår nok en fejl, endnu større end den,
 ved at forveksle dem, som er troløse, tomme
 med de ærlige folk, som er virkelig fromme.
 Fordi De blev til nar for en skinhellig knægt,
 hvis himmelvendte blik har bedraget Dem frækt,
 så er alle som ham! Se selv, så tror De straks,
 at alle fromme mænd er af den samme slags.
 Nej, en slutning som den la'r man tosserne om,
 man må skelne en sjuft fra en virkelig from,
 for hvad én mand har gjort, gi'r De samtlige skylden,
 nej, følg den middelvej, som nogle kalder gylden,
 Man skal være på vagt mod ethvert hykleri,
 den oprigtige tro vækker kun sympati.
 Og vil De gå for vidt i én af disse to,
 så er den mindste synd en alt for ivrig tro.

SCENE II
DAMIS, ORGON, CLÉANTE

DAMIS

Jamen, far, er det sandt, at det er Dem der trues?
At den mand er så ond, at han ikke kan kues?
At hans lusede sjæl, nederdrægtig og lav,
nu benytter sig af den foræring De gav?

ORGON

Min søn, åh, ja, det er en ulykkelig dag.

DAMIS

Lad ham komme til mig! Jeg skær' hans ører af!
Her er ingen pardon, nej, min hånd skal befri
Dem for kæltringen straks, uden ceremoni!
Når jeg knækker hans hals, er De fri for den plage!

CLÉANTE

Sådan taler en ung, som unge alle dage.
Men jeg be'r Dem, Damis, udvise mådehold.
Den tid vi lever i har ikke brug for vold.
Man skader kun sin sag og opnår ingenting.

SCENE III

FRU PERNELLE, ORGON, ELMIRE, CLÉANTE,
MARIANE, DAMIS, DORINE

FRU PERNELLE

Hvad er det for en snak, jeg hører rundt omkring?

ORGON

Kun det jeg selv har set! Man gengælder mig smukt,
 og min godhed, jotak! Den bærer herlig frugt!
 Her trækker jeg en mand op af gadernes skarn,
 og skænker ham alt godt, sågar mit eget barn,
 belæsser ham med guld, og det atter og atter,
 overdrager mit gods og min eneste datter,
 og til gengæld er han, som forbrydelsens krone,
 så ufattelig fræk at forføre min kone!
 Men det er ikke nok; han bli'r ved med at gnave,
 nu truer han mit liv, og med min egen gave!
 Han benytter sig af et højt betroet skrin,
 som jeg gav i hans hånd, og det bli'r min ruin.
 Han vil smide mig ud fra det hus der var mit,
 i det dynd, hvor han lå, i det selvsamme skidt.

DORINE

Den stakkels mand!

FRU PERNELLE

Min dreng. Det er løgn i din mund!
 Tror du virkelig han kunne være så ond?

ORGON

Hva'ba'?

FRU PERNELLE

Ja, fromme folk bli'r altid misundt her.

ORGON

Hvad mener De med det, som De antyder dér?
 Jamen mor...

FRU PERNELLE

Det er galt som I bærer jer ad,
 når en virkelig from bare lægges for had.

ORGON

Hvad har det jeg har sagt nu med had at bestille?

FRU PERNELLE

Jeg har sagt det så tit, ja, helt fra du var lille,
 at al dyd bli'r forfulgt af misundelsens blikke,
 de der misunder dør, men misundelsen ikke.

ORGON

Men hvad har det med det, der nu er sket, at gøre?

FRU PERNELLE

Det er opspunden snak med hele denne smøre.

ORGON

Jeg har jo set det selv med mine egne øjne.

FRU PERNELLE

Ja, ondskaben er stor, så snart det gælder løgne.

ORGON

Men jeg siger Dem jo, at jeg hørte og så
 hvorledes alt gik til, skal jeg bande derpå?

FRU PERNELLE

Der flyder megen løgn ud af giftige munde,
 og kun Gud kan slå til mod det virkelig onde.

ORGON

Hvilket tåbeligt vrøvl! Hver en ting her er sket,
 har jeg sagt jeg har set, sådan virkelig set.
 Det man kalder for set. Vil De høre mig sige
 det for tyvende gang? Vil De ha' jeg skal skribe?

FRU PERNELLE

Åh, du ved, vores blik er så let at forblænde;
 så dømmes man forkert, det må du da erkende.

ORGON

Jeg bli'r gal.

FRU PERNELLE

Og ret tit ta'r man fejl af det rette,
 og forveksler alt det, der er godt, med det slette.

ORGON

Ser man det! Når en mand vil forlokke min viv,
 skal jeg så sige tak?

FRU PERNELLE

Hver gang du i dit liv
vil anklage en mand, så vær sikker i sagen,
du må vente, til alt ligger åbent for dagen.

ORGON

Ligger åbent? Åh, mor! Sku' jeg vente måske
for at få et bevis til jeg selv fik at se
hvordan han gav sig til ... nej, der siger jeg stop.

FRU PERNELLE

Alt for hellig og ren er hans sjæl og hans krop
til at nogen vil tro, at han ville begå
denne hæslige synd, som man siger ham på.

ORGON

Hvis det ikke var Dem, og De er jo min mor,
blev jeg alvorligt vred, for min harme er stor.

DORINE

Nu rammer det Dem selv, den gengæld, den er slem.
De tro'de ikke os, nu tror man ikke Dem.

CLÉANTE

Vi spilder vores tid med rene bagateller!
Lad os nu holde råd og undgå flere fælder.
Han truer os jo groft. Nu må vi ta' et skridt.

DAMIS

Tror De han er så fræk at drive det så vidt?

ELMIRE

Det tror jeg ikke på, for det er ganske klart,
at hvis han gjorde det, blev alting åbenbart.

CLÉANTE

(til Orgon)

Stol dog ikke på det! Det vil falde ham let
at få folk til at tro, at han handlede ret.
En sandhed drejes nemt. Selv småting, helt banale,
bli'r til en labyrint af snuhed og kabale.
Og jeg si'r det igen: Med et våben så vigtigt
som det De véd han har, bør De handle forsigtigt.

ORGON

De har ret, men hvordan skal jeg tæmme min vrede
ved hans forræderi, når jeg selv var til stede?

CLÉANTE

Hvis dog bare I to ville holde lidt fred,
så sku' I få at se hvordan det hele gled.

ELMIRE

Havde jeg kendt til det han var udrustet med,
så havde dette her slet ikke fundet sted
og mine ...

ORGON

Se nu der! Hvad vil han? Den person?
Jeg er ude af stand til modtage no'n!

SCENE IV

HR. LOYAL, FRU PERNELLE, ORGON, DAMIS,
MARIANE, DORINE, ELMIRE, CLÉANTE.

HR. LOYAL

Goddag, mit søde barn. Tør jeg be'om at du
melder mig hos Orgon?

DORINE

Han er optaget nu,
og min herre har sagt, han vil være alene.

HR. LOYAL

Jeg kommer ikke her for at være til gene!
Jeg har ingenting med som kan afføde had,
og jeg kommer her kun for at gøre ham glad.

DORINE

Deres navn?

HR. LOYAL

Kære barn! De fortæller ham blot:
Jeg kommer fra Tartuffe med et bud, som er godt.

DORINE

(til Orgon)

Der står en venlig mand, som siger at han har
besked fra Hr. Tartuffe; han virker vældig rar,
han siger De bli'r glad.

CLÉANTE

(til Orgon)

Tror De ikke De kan
ta' imod ham og se hvad det er for en mand?

ORGON

Hvis han kommer herhen for at lave forlig,
hvilken rolle vil De så gerne se mig i?

CLÉANTE

Deres temperament må De holde i ave,
hvis det er et forlig han er her for at lave.

HR. LOYAL

Må himlen være mild mod Dem og Deres venner,
og bistå Dem, som jeg, og skade Deres fjender.

ORGON

Det her begynder godt, og det si'r jeg fordi
disse venlige ord tyder på et forlig.

HR. LOYAL

Dette hus har jeg kendt under helt andre kår.
Jeg har tjent Deres far i mangfoldige år.

ORGON

Ja, undskyld, det er flovt, jeg har ikke den ære
at huske Deres navn eller hvem De kan være.

HR. LOYAL

Jo, mit navn er Loyal, jeg er fra Normandiet,
til at holde justits er mit liv blevet viet;
I fyrre år har jeg haft hverv som kongens foged
og Gud ske lov for det, det er efter mit hoved.
Hvis jeg nu må få lov, vil jeg høfligst notere
hvad der angår den sag, af værdier med mere.

ORGON

Hvad beha'r? Er De her ...?

HR. LOYAL

Ingen scener, min herre.
Jeg skal skrive alt op, så er det ikke værre,
og tømme dette hus for Dem og det De ejer,
så andre kan få plads, fuldstændig som vi plejer.
Og det er nu i dag, De skal bringes herfra.

ORGON

Vil De smide mig ud?

HR. LOYAL

Jatak, så er De rar.
For i kraft af det brev som jeg bærer i lommen,
er det nu hr. Tartuffe, der ejer ejendommen.
Den gode hr. Tartuffe vil nu opslå sit hjem
i den bolig han her får foræret af Dem.
Alting går som det skal, i den lovlige form.

DAMIS

Jeg beundrer den mand. Hans frækhed er enorm.

HR. LOYAL

Unge mand, jeg vil slet ikke høre på Dem.
Det er den herre her, han er rolig og nem.
Han ved med sin fornuft: Det betaler sig ikke
at man sætter sig op mod lovens vante skikke.

ORGON

Men ...

HR. LOYAL

Jeg ved at om så De blev budt en mil'jon
så er De ikke den der er i opposition.
De vil finde Dem i, som en hæderlig mand,
at jeg bringer de her forretninger i stand.

DAMIS

Den sorte frakke der er ikke banket nok;
jeg kan hjælpe, betjent, med en udmærket stok.

HR. LOYAL

Deres søn, hr. Orgon, burde være sendt bort,
jeg ku' snart tvinges til at opta' en rapport.
Og en sag af den art kunne blive fatal.

DORINE

Den gode hr. Loyal er sandelig loyal!

HR. LOYAL

Men skikkelige folk, dem har jeg aldrig plaget,
og den forretning her har jeg netop kun taget
for at gøre Dem glad og stå huset her bi,
og ved min indsats her just at holde Dem fri
for en herre der kun er Dem uvenligt stemt,
og godt ku' finde på at behandle Dem slemt.

ORGON

Ha! Behandle mig slemt! Kan man gøre det værre
end at kaste mig ud?

HR. LOYAL

De får henstand, min herre!
Og den ordre jeg fik vil jeg ikke forcere,
først i morgen vil jeg la' den fuldt eksekvere.
Men De tillader nok at den vagt jeg har sat
ved døren, ti mand stærk, må blive her i nat,
jeg bli'r her også selv; og så be'r jeg Dem førend
De begi'r Dem til sengs, giv mig nøglen til døren.
Deres søvn, hr. Orgon, skal jeg ikke forspilde,
jeg skal nok sørge for mine folk ligger stille;
men i morgen, den dag, må De være parat
til at flytte med alt, og i en vældig fart.

Jeg har bedt mine mænd om at være til nytte,
 De folk kan godt ta' fat. De er vant til at flytte.
 Ja, jeg håber, Orgon, at De tydeligt ser,
 at jeg røgter mit kald på en udsøgt manér;
 men så be'r jeg Dem om, De vil være så god
 at forsikre mig om, ingen stritter imod.

ORGON

Jeg forsikrer Dem om, jeg med glæde betaler,
 af det jeg har igen, et hundred' blanke daler,
 hvis jeg blot ku' få lov at gi' den lede fanden,
 den frække slagterhund, en ordn'lig en på panden.

CLÉANTE (dæmpet)

Vil De spolere alt?

DAMIS

Han er utroligt fræk!
 Det kribler i min hånd. Nu skal han sgu ha' smæk!

DORINE

Hr. foged, Deres ryg er ikke særlig smuk.
 Den ville nok ha' godt af nogle drøje hug.

HR. LOYAL

Ti du stille, min tøs, for det tjener dig bedst,
 selv et kvindfolk kan let risikere arrest.

CLÉANTE

Lad nu det være nok! Lad os hellere få
 de papirer De har, og så be'r jeg Dem gå.

HR. LOYAL

Vi tales ved, farvel! Gud styre jeres vej!

ORGON

Gid du selv var fordømt, med ham som sendte dig!

SCENE V

ORGON, ELMIRE, CLÉANTE, MARIANE,
FRU PERNELLE, DORINE, DAMIS

ORGON

Nå, mor, hvad si'r De så? Kan De se jeg fik ret!
Hvordan resten ser ud, ja, det indser De let!
Han forråder mig, ham, som jeg hentede i snavset.

FRU PERNELLE

Ja. Jeg har kun til svar, jeg er ganske forbavset.

DORINE

I dømmes ham forkert, for én ting er jo givet:
Hans fromme plan er blot bevidst ført ud i livet.
Kun næstekærlighed har drevet ham så vidt,
for han véd, jordisk gods kan korrumpere tit.
Hans gode gerning var at lette Dem for mønt,
så Deres frelse er fra nu af godt begyndt.

ORGON

Hold så kæft! Skal jeg si' det hver eneste dag?

CLÉANTE

Og hvem har De så tænkt skal føre Deres sag?

ELMIRE

Udbred den vidt og bredt, den frækhed han har haft,
så vil kontrakten snart være ude af kraft.
Hans handling er for lav til at kunne besmykkes.
Den vil gå i sig selv, når han tror den vil lykkes.

SCENE VI
 ORGON, VALERE, FRU PERNELLE, ELMIRE,
 CLÉANTE, MARIANE, DAMIS, DORINE

VALERE

De vil nok blive ked af det budskab jeg bringer,
 men jeg må ha' det frem, omstændigheden tvinger.
 En studiekammerat, et meget gammelt venskab,
 som véd jeg kommer her og kender vort bekendtskab,
 har brudt sin tavshedspligt med hvad det indebærer,
 så jeg fik indblik i en hem'lig statsaffære.
 Jeg har fået et vink, De må ta' konsekvensen,
 De må straks, lige nu, forlade residensen.
 Den skurk, som De en tid har haft i Deres hjem
 har talt med Kongen selv og har angivet Dem.
 Denne anklage bli'r Deres sikre ruin,
 der blev talt om et skrift, der lå gemt i et skrin,
 om at De skal ha' gemt det og dermed forrådt
 Deres konge og land som en slet undersåt.
 Om den øvrige sag ved jeg ingen besked,
 der er krævet arrest, det er alt hvad jeg ved.
 Og Tartuffe fik det hverv for at fremme det mere
 at vise vagten vej og la' Dem arrestere.

CLÉANTE

Den slyngel rykker ind med øvrighedens sværd.
 Nu hævder han sin ret, gør sig til herre her.

ORGON

Han er et skadedyr, af aller værste art.

VALERE

Hvert eneste sekund kan blive dyrebart!
 Jeg har det hele klar og alt er forudset,
 Jeg vil gi' Dem min pung og min egen karet,
 Men kom nu, vi har travlt! Den list han har brugt
 bekæmpes ikke her, den klares kun ved flugt.
 De må tage med mig, og før jagten er endt
 har vi fundet et sted, hvor De ikke er kendt.

ORGON

Hvor jeg skylder Dem tak for hvad De gør, Valere!
 dog, til at takke Dem er stedet ikke her.
 Men jeg beder min Gud at unde mig det held,
 at leve til den dag, jeg kan indfri min gæld,
 Farvel, pas godt på alt. Så må I ...

CLÉANTE

... det er klart.

Vi skal sørge for alt, men køр nu i en fart!

SCENE VII

TARTUFFE, EN POLITIKOMMISSÆR, FRU PERNELLE,
 ORGON, ELMIRE, CLÉANTE, MARIANE, VALERE,
 DAMIS, DORINE

TARTUFFE

Hov hov, min gode ven! Hvorhen i sådan hast?
 Jeg skal nok skaffe Dem en bopæl, som er fast.
 I Majestætens navn: De er hermed min fange!

ORGON

Dit sidste bid er værst, nederdrægtige slange!
 Der kom det værste slag, som lammer mig totalt,
 her overgår du alt, hvad du har gjort af galt.

TARTUFFE

Jeg bli'r slet ikke vred, når De spotter min ære.
 Jeg er en himlens mand, så det er let at bære.

CLÉANTE

Ja, jeg indrømmer: han har den tykkeste hud.

DAMIS

Dette skamløse bæst ta'r sig selv for en gud!

TARTUFFE

Åh, jeg gi'r ikke stort for Deres skrig og skrål:
Det at gøre min pligt er mit eneste mål.

MARIANE

Og det mål, mener De, De forfølger med ære?
Den pligt De taler om, er det en kristen lære?

TARTUFFE

Ingen ære, mit barn, er så hellig som den,
at bruges af den magt som sendte mig herhen.

ORGON

Har du fuldstændig glemt at jeg haled' dig op
fra det usleste dynd, som en møgbeskidt krop?

TARTUFFE

De hjalp mig smukt dengang jeg var på herrens mark;
men ændrer det den pligt jeg skylder min monark?
Denne hellige pligt vil jeg sidst af alt krænke,
på taknemmelighed tør jeg slet ikke tænke:
For at indfri den pligt, denne himmelske gæld
ku' jeg ofre min ven og min brud, ja, mig selv,

ELMIRE

Den hykler!

DORINE

Ja, han kan, med snedige manerer,
forklæde plat og løgn med ting man respekterer.

CLÉANTE

Når det der driver ham er så helligt og rent,
hvoraf kommer det så, at han taler så sent?
Hvoraf kommer det så, han først bringer det frem
når han gribes i hør i sin vens eget hjem?

(til Tartuffe)

Har De slet ikke tænkt på at melde ham førend
han i dag måtte ty til at vise Dem døren.
Det er ikke fordi jeg vil ha' De skal vrage
de penge og den magt, han lod Dem overdrage.
Men når De angi'r ham som en farlig forbryder,
hvordan kan De så selv ta' mod dét han tilbyder?

TARTUFFE

(til Politikommisæren)

Det her ordkløveri kan vist intet befordre.
Nu be'r jeg om at De udfører Deres ordrer.

POLITIKOMMISÆREN

De har fuldstændig ret, jeg har ventet for længe,
nu De siger det selv. Mine ordrer er strenge:
Vil De så følge med, og jo før desto heller,
i fængsel! Det er Dem, som arrestordren gælder.

TARTUFFE

Hvem? Mig?

POLITIKOMMISÆREN

Ja, det er Dem!

TARTUFFE

Hvad? Skal jeg i forvaring?

POLITIKOMMISÆREN

Det er slet ikke Dem, jeg skylder en forklaring.
(til Orgon)

Lad os falde til ro efter denne her dag,
falsknerier og svig er imod kongens smag,
han læser i vor sjæl, hans blik kan trænge ind
bag slør der dækker for de hykleriske sind.
Ved den udsøgte kløgt som blev herskerens eje,
vil han skænke hver sag sin retfærdige pleje.
Han kan ransage alt med fast og prøvet øje,
bedømme hver en sag helt sikkert og helt nøje.
Den gode får af ham en udødelig hæder,
men bedrageren, ham venter lænker og kæder;
Kongen udmærker alt som er ærligt og bravt,
men forfølger alt det som er usselt og lavt.
Denne mand er for dum til at volde ham fare;
Hans majestæt har tit afsløret den slags snarer.
Ved sin dømmekrafts lys har han stirret langt ned
i hans inderste sjæl og dens hemmelighed.
Han angav kun sig selv dengang han angav Dem
Ved himlens klare lys fik kongen sagen frem:
at Tartuffe er en skurk med et stærkt plettet rygte
som under andet navn er blandt de eftersøgte

Hans laster stammer fra et dybt fordærvet sind
 og listen over dem, den fylder flere bind;
 Men monarken så straks på hans nedrige færd
 at det her var en skurk der ingenting er værd.
 Han besluttede så at slå kraftigt igen
 og befalede mig at gå med ham herhen
 for at se på hvor langt den slyngel turde gå
 og derpå skaffe Dem den ret, De håber på.
 Jeg ta'r i Kongens navn de papirer tilbage,
 og tænk så ikke mer' på dem som nogen plage.
 Lad et kongeligt ord annullere den pagt,
 som overgi'r ham alt ved en skreven kontrakt.
 Den fejl, De selv begik, har kongen mildt tilgivet,
 De hjalp jo blot en ven, det hænder her i livet.
 Det er lønnen, fordi De har kæmpet med mod
 da majestætens ret skulle prøves med blod;
 det beviser at dåd hos ham kan bære renter,
 Man kan opnå sin løn når man allermindst venter.
 Hans storsindede sjæl vil kun mindes det sunde,
 for han husker alt godt, og glemmer kun det onde.

DORINE

Åh, Gud ske tak og lov!

FRU PERNELLE

Ja, nu ånder jeg atter!

ELMIRE

Det var vel nok et held!

MARIANE

... som man dårligt nok fatter.

ORGON

(til Tartuffe)

Jeg skal gi' dig, din skurk!

CLÉANTE

Lad os nu blive fri!

Det er uværdigt nu da hans magt er forbi!
 De må give ham hen til hans straf og hans jammer
 og ikke føje spot til den skæbne, som rammer.
 Vi må håbe for ham at hans sjæl nu må vende
 sig fra lasten og snart lære dyden at kende.

Hvis han angrer sin synd og foragter sin handling,
kan kongens dom måske undergå en forvandling.
Og De selv bør gå hen til monarkens palæ
for at sige ham tak, mens De falder på knæ.

ORGON

De har ret! Lad os gå hen og kysse hans fod.
Hans nåde den er mild, retfærdig, viis og god.
Men når dette er gjort, er der stadig en gæld,
som skal blive betalt med en frydefuld sjæl:
Den at gifte Valère med min datter Mariane,
så jeg får mig en søn og hun får sig en mand.

(slut)

